

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

✓ Ljubljani na dom dostavljen:	✓ v upravištvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izreja vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 30—
pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6-50	celo leto K 35—
na mesec 2-30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Kraljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Temni oblaki.

Dunaj, 24. januarja.

Dunajski diplomatični krogi nagibajo k pesimističnemu presojanju položaja. Nova turška vlada pomenja nesporno tudi novi kurs v turški zunanji politiki, in concreto: Mahmut Šefket paša bo dal velesilam drug odgovor, kakor ga je bil pripravil Kiamil paša. Kako se bo ta odgovor glasil o tem si morda novi gospodarji Visoke porte še sami niso na jasnem, računati pa je kakor z dejstvom, da bo v bistvu odklonilen.

Novi turški kabinet bo izjavil, da Odrina ne more predati. In ker je baš odrinsko vprašanje kardinalna točka cele internacionalne situacije, ker je od predaje Odrina odvisna vojna ali mir, je smatrati, da se nahajamo v trenutku v velekritični fazi, ki lahko postane izvor nedozirnih in nevarnih komplikacij.

Kar se je včeraj v Carigradu izvršilo je delo vojne stranke in za novo populariteto se loveče mladoturške kompanije. Obe ste se zaslepili zarili v navidezno prepričevalno teorijo, da Turčija ničesar izgubiti ne more, pač pa mnogo pridobiti. Navidezno prepričevalno pravimo zaradi tega, ker je veljalo do sedaj kot nekako snosno pravilo, da sta Carigrad in Dardanele vsled medsebojne ljubosumnosti velesil varna turška posest. Kolektivna nota evropskih kabinetov je bila visoko portu opozorila, da tudi ta princip ne velja brezpogojno in veleposlaniki so Kiamilu dovolj jasno namignili, da je Odrin nekaka zavarovalna premija za Carigrad in Malo Azijo. Kiamil se je dal prepričati, njegovi nasledniki pa so označili razumno treznost njegovega spoznanja za veleizdajo.

Pride torej do obnovitve vojne. Pač bo morda še sledil kratek diplomatični intermezzo, evropski kabineti bodo najbrž še enkrat posvarili portu, toda Mahmut Šefket jih ne bo poslušal. Ne bo smel poslušati, kajti če se končno tudi on in njegovi udaljeni logiki argumentov, potem je bila njihova patrijotična zarota komedija, potem pa so tudi za vedno oni in njihova stranka diskreditirani in za vedno poraženi. Diplomatični pritisk tu ne pomaga več, trebalo bi nasilnih sredstev. Evropa bi morala s svojimi bojnimi ladjami pred Carigrad, njeni topovi bi morali nameriti svoja žrela proti porti in sultanovi

palači, na Mahmut Šefket pašo bi morala pasti teža evropskega ultimata, da podere njegovo prevzetnost.

Toda Evropa si ni edina, in Nemčija ter Avstrija že danes izjavljata, da se take demonstracije ne udeležite. S tem pa je padlo skoraj edino sredstvo, s katerim se da preprečiti zopetni izbruh vojske.

Bolgarski delegat v Londonu dr. Danev je izjavil: »Pa dobro, vzeli si bomo Odrin in Carigrad z oboroženo roko.« Toda ne le da si vzamejo zvezane armade Odrin in Carigrad, pride tudi prijatelj s severa in Rusija udre s svojimi polki v maloazijsko turško posest. Na mah ožive vsi problemi bližnjega Orijenta in vse mreže, ki jih je spredla evropska diplomacija okoli sultanove glave, postanejo očite. Že prihaja iz Berolina vest, da si je tripelententna tajno razdelila maloazijsko posest, iz onega Berolina, ki je od nekada reklamiral Malo Azijo za sebe. V Bukarešti šepetajo politiki in vojaki o ugodnem trenutku, ki se nudi Romuniji, da uresniči svoje »kompenzacijske« načrte.

Zdi se, kakor da bi cela Evropa zadrževala sapo pred dogodki, ki se še nahajajo v temnem naročju bližnje bodočnosti.

Naši obrtniki in ljubljanska obrtna šola.

Iz Maribora.

Tekom bodočih mesecev vrše se občni zbori naših posojilnic. Posebno večje posojilnice pozabljajo te prilike, da večje vsote iz čistega dobička določujejo v rodoljubne namene. Zdi se nam potrebno opozoriti, da noben denar ne bi bil bolje naložen, kakor za podporo obiskovalcev kmetijskih in obrtnih šol. Zato se nam zdi zelo pametno, da mariborska posojilnica vsako leto določuje po eno ali dve ustanovi za obisk kmetijske šole v St. Jurju ob Juž. žel. in za obisk obrtne šole v Ljubljani. Ureditelj kmetijske šole v St. Jurju, ki nam je že v kratkem času svojega obstoja dala nekaj vrlo izobraženih bodočih kmetijskih posestnikov, je v obče našemu občinstvu znana. Ne tako državna obrtna šola v Ljubljani. Koliko je naših političnih zastopnikov in drugih rodoljubov, ki bi se zanimali za notranjo ureditev te izborne šole, ki je pravi biser, ki ga treba čuvati.

Dandanes, ko se v akademskih poklicih tako težko pride do kruha, treba je našo mladino pošiljati v praktične šole, v tehnike, živino-zdravniške, obrtne šole. In tu ne moremo dovolj priporočati ljubljanske obrtne šole. Na štajerskem se Slovenec niti za zidarstva mojstra ne more izobraziti. Na ljubljanski obrtni šoli pa imamo mehanično - tehnično, stavbno-obrtno, dalje šolo za stavbo in pohištveno mizarstvo, strokovno šolo za lesno in kameno kiparstvo in žensko obrtno šolo. K temu pride še tečaj za elektromehanično, ki ima sedaj, ko se bode osobito praktičnim vedam odprl Balkan, prav poseben pomen. Čemu morajo naši javni zavodi skoro vsa dotična dela dajati tujcem ter pospeševati germanizacijo v naših deželah. Poleg tega pa je pri nas prirodnih sil, kapitala in zmožnih ljudi dovolj za domača podjetja. Treba je vse te faktorje le izobraziti in na pravo pot navajati. Saj je vendar žalostno, da se vsi izdelki iz imenovanih strok dosedaj naročajo skoro izključno iz drugih dežel. Niti telovadnega orodja, katerega se na jugu toliko rabi, ne izdelujemo doma, ampak dobivamo isto iz severnih pokrajin, po večini od Nemcev.

Dokler torej nimamo štajerski Slovenci svoje obrtne šole, za katero je bila sicer nekada v zbornici sprejeta Plojeva resolucija — a to so naši klerikalci, nasprotniki vsake izobrazbe, nalašč pozabili, toliko časa pošiljamo zmnožne svoje zidarje, kovače, ključarje, mizarje in elektromehanike v Ljubljano in podpiramo za te stroke zmnožne slovenske mladence. Od tam ne bodo prihajali nazaj kot renegati in zaničevalci svojega naroda, marveč se bodejo na podlagi svojega materinega jezika temeljito in v ljubeznijo priučili svoje stroke sebi in svojemu narodu na štajerskem v korist. Dajte nam na štajerskem dovolj naših praktično izobraženih mož v srednjih stanovih in konec je vse germanizacije.

O Ljubljani pa, kateri čestitamo na izborni obrtni šoli in na odličnem vodstvu te šole, bi le še omenili, da se čudimo, da to mesto ne zahteva zase tudi svoje tehnike za južne pokrajine v Avstriji: za Kranjsko, Primorje, Dalmacijo, za Hrvaško, Bosno in Hercegovino.

Reko se bode, da to preveč stane, da to ne gre itd. Ali to je prazno. Saj so isti ugovori ponavljali ob vsaki gimnaziji in proti obrtni šoli. In vendar zdaj gre. Jug se odpira,

Balkan nas kliče, iščimo domačih sil in dajmo jim pravi tok, pa nas čaka lepa bodočnost!

Program Briandovega kabineta.

Včeraj popoldne je nova francoska vlada podala parlamentu svoj program, ki pravi:

Novi kabinet bo nadaljeval splošno politiko svojega prednika in udeleževal na političnem polju sporazum med republikanci, na polju narodnih interesov pa ozko in solidarno zvezo vseh Francozov. Vlada bo delovala na takojšnje izvedbo volilne reforme sporazumno z vsemi republikanci na temelju pravičnega zastopstva manjšin, nadalje na zakonjenje dohodninskega davka, na reformo vojnih sodišč in zakona o kavalerskih kadrih. Med nujnimi problemi naj se reši problem laične šole brez izživljanja in nasilnih sredstev, pač pa z vstrajnostjo. Ravno tako nujna je službena pragmatika.

V programu se naglašja potreba, skončati v najširšem obsegu socialno delo. Vlada se bo z vso odločnostjo trudila, da povzdigne uspevanje dežele, da privede kolonialno posest v položaj, da bo kar mogoče največ donosna, nadalje, da bo kredit Francije najuglednejši na svetu in da se da mornarici potrebna sredstva, da se more upirati vsakemu napadu ter tako s ponosom varovati čast naroda. Dežela je pred kratkim pokazala vzglede svoje hladnokrvnosti in svojega dostojanstva. Njena podpora je bila vladi zelo dragocena, da z lahkoto premaga težke čase, iz katerih je častno izšla Francija.

Boj nego prej, se mora posvečati pozornost zunanjim problemom, ki jih stavi posebno bližnji in daljni vzhod. Neizpremenljiv ostane princip naše zunanje politike, da se zveščimo držimo svojih alianc in prijateljev. Izkušnja zadnjih mesecev več nego dovolj dokazuje, da vsebuje diplomatska akcija Francije v službi svetovnega mira moralno avtoriteto in prepričevalno moč, če se giblje v svetli luči odkritosrčnosti in v duhu kurtoazije napram drugim državam v ozkem kontaktu in v nemem soglasju z akcijo naših prijateljev in zaveznikov. Ne da bi se odstranili od te smeri, hočemo varovati podedovano duševno in gospodarsko posest ter služiti miru s tem, da vporabimo svoj

vpliv v to, da okrepimo najvažnejše činitelje narodne obrambe.

Med vojno in mirom.

V usodnih časih.

»Pripravljeni moramo biti na vse«, pišejo francoski listi. Vendar pa hoče evropska diplomacija za enkrat še ohraniti mir. Med Parizom, Londonom in Petrogradom se vrše pogajanja. Dasiravno na merodajnih mestih o korakih in sklepih tripelentente nočejo ničesar govoriti, piše oficijozni »Journal de débats«, da je nujno potrebno, da se velesile zedinijo nemudoma glede korakov proti mladoturškemu vojaškemu režimu. List priporoča, da se mora odtegniti kabinetu Mahmut Šefket paše vsaka finančna, bodisi direktna, bodisi indirektna podpora. Tudi morajo velesile izjaviti porti, da izprememba v kabinetu ne more ničesar izpremeniti v volji Evrope, ki je izražena v kolektivni noti velesil. Tudi bi bilo dobro, če pošljejo velesile vojne ladje v Bosporus in morda pozneje uprizore demonstracijo vojnega brodograja.

V dunajskih diplomatičnih krogih kažejo nasproti razpoloženju v Parizu, neopravičljivo brezskrbnost. Pravijo namreč, da se situacija za velesile ni dosti izpremenila. Že od starega turškega kabineta se je pričakovalo, da bo predal Odrin samo pod gotovimi pogoji. Nova vlada se zahtevam velesil seveda tudi ne bo takoj udala, vendar pa ne verjamejo na Dunaju, da bo nova turška vlada gladko odklonila zahteve velesil in to že zato ne, ker si bo hotela nova vlada ohraniti naklonjenost Evrope.

V dunajskih diplomatičnih krogih so samo mnenja, da bo odgovor novega kabineta energičnejši in manj popustljiv, kakor bi bil odgovor kabineta Kiamil paše. Splošno pa se sodi, da bodo tudi Mladoturki odgovorili tako, da bo mogoče nadaljevati mirovna pogajanja.

V londonskih diplomatičnih krogih presojaajo dogodke v Carigradu zelo resno. Izreka se bojazen, da pride, če se bo nova turška vlada branila predati Odrin, do izredne poostre polozaja.

Poročila ki prihajajo iz Petrograda, dajo sklepati, da Rusija ne bo ohranila nadalje svoje nevtralitete. Dogovori med veleposlanikom Giersem in Kiamil pašo, so morali prepričati turške državnike, da bo Rusija storila vse, da se napravi v naj-

LISTEK.

Nemške in slovanske šege.

Večina tujcev, ki potuje po naših deželah, je mnenja, da so to nemške dežele, da smo mi nekaka posebna vrsta Nemcev. Imena naših krajev se v svetovnih listih in drugih tiskovinah imenujejo le nemško, celo v ruskih šolskih knjigah poznajo le Klagenfurt in Adelsberg. Tujci sicer čujejo, da se govori pri nas drugi jezik, toda ako niso ravno Slovani ali ne znajo slučajno nemško, so navadno vsi mnenja, da je slovensčina le neke posebne vrste nemški dialekt; pred kratkim sem govoril s francoskim častnikarjem, ki pozna naše kraje in ve, da se borimo proti Nemcem, nikakor pa ni mogel umeti, da je slovenski jezik nekaj popolnoma drugega kot nemški, mislil je, da je razlika med Nemci in med nami ista, kot med Nemci in Švicarji, ki tudi ne morejo trpeti Švabov, dasi govore nemško narečje. Vajen vzrok, da veljamo za Nemce, je dejstvo, da vlada pri nas popolnoma nemški živeli, dasi se morda tega prav ne zavedamo. Velik del naše izobrazbe smo sprejeli s posredovanjem nemštva, toda sprejeli nismo samo izobrazbe, kot

take, ne samo golih prosvetnih vrednot, nego sprejeli smo tudi šege in navade. Najbrže si nikdo ni v svesti, da so običaji, ki veljajo v naši izobraženi družbi, med našo inteligenco, specifično nemške šege in navade, ki jih drugod po svetu nikjer ne pozna, ki se jim narodi z višjo kulturo, kot je nemška, navadno le posmehujejo. Hočemo se emancipirati od nemštva, a svoji mladini utepamo kot norme lepega in vpljudnega vedenja, običaje, ki so zgolj nemški!

Gotovo šege in običaji niso bogve kakšnega pomena za narodno prosveto in narodni napredek, bodisi da so že taki ali drugačni, in morda bo marsikdo te-le vrstice kvitiral s prezirljivim nasmehom. Vendar mislim, da mora vsakdo pritrditi temu, da mi nimamo prav nobenega vzroka, posnemati baš nemške šege in navade in smatrati baš te šege kot vnanji izraz družabne izobrazbe. Zakaj, ravno nemške šege, ako se že niso mogle naše samostojno razviti, zakaj dopuščati, da se nam utisne kajnov znak nemštva na čelo!

Šege in običaji so izraz temperamenta, ki je lastnost rase; da je pa razli in pusti nemški temperament hvalabogu zelo različen od našega gibkega, veselega in pristranskega temperamenta, ki se mnogo bolj približuje romanskemu, o tem ni dvoma. Jasno je torej, da je največja

nesmiselnost, naš veseli in pristranski značaj na zunanji opremljati z znaki nemške servilnosti.

Vse nemške šege so namreč prikrojene po načelu servilnosti. Kakor je, ne vem že kateri nemški pisatelj, sam rekel: Nemci niso le »das Volk der Dichter und Denker, sondern auch der Lakaien und Hausknechte« (ljudstvo pesnikov in mislecev, nego tudi lakajev in hlapcev). V vsakem nemškem običaju se zrcali ta slaba stran nemškega značaja: na zgoraj silno pohleven in ponižen, napram nižjemu trd in osoren. Ako hočem skazati znanca vpljudnost, tedaj nastopa njemu nasproti s servilno ponižnostjo, to je načelo vsem nemškim družabnim običajem, ki pa imajo pri nas žal tudi občno veljavo in se ljudstvu v raznih »Omikanih Slovincih«, ali kakor se že take knjige zovejo, priporočajo kot edino zveličavni vnanji znak dobrega družabnega tona.

Ako greš pri nas po cesti vedno in vedno ne vidiš drugega kot smenjene klobukov, kjer se srečata dva znanca. Morda me cenjeni bralec začudeno gleda, misleč, da je povsod tako; ne dragi, to odkrivanje pred vsakim znancom, katero ti zverži v kratkem času okraje tvojega pokrivala in ti po nepotrebnem obteži tvoj budget, ako se hočeš postavljati vedno z lepim klobukom, je drugim na-

rodom le v posmeh. Na razstavi v Rimu so pred dvema letoma prodajali mošiče, ki so se z eno roko držali zelenega klobučka s peresom in so ga sneli, ako si jih stisnil za trebuh; »saluto tedesco« (nemški pozdrav) so imenovali te mošiče, ki so vzbujali toliko veselost med Italijani. Drugje na svetu si namreč znanca na cesti pač sežejo v roke, si zakličejo pristrčno »na zdravje« ali si pomigajo z roko; kiobuk sneti, to je pa pozdrav značilca čevljev, ako te hoče za se zainteresirati, ali pa kočijaža, ki se ti ponuja, ali lakaja, ki pričakuje napitnino. Le posebno zaslužne starejše osebe, ki se jim hoče izraziti spoštovanje, pozdravljajo v drugih deželah z odkrivanjem, ali pa dame, ako se jih ne pozna bližje. V Ameriki celo dame ne smeš pozdraviti na cesti, ako te s prijaznim migljajem k temu ne pozove. S tem, da obdrže Angleži in Romani klobuk pri pozdravu na glavi, označujejo, da pač vedo natanko ločiti med pristrčno prijateljsko vpljudnostjo in pa servilnim ponižujočim kimanjem, zato je po pozdrav tem odkritosrčnejši in ljubeznivejši kot nemo odkrivanje.

Neka druga zelo smešna navada obstoji v nazoru, da z nobenim tebi še neznanim naobraženim človekom ne moreš nikakor drugače govoriti, kot ako mu ne zarcniš, navadno popolnoma nerazumljivo, svojega ime-

na. Predstaviti se, pravimo temu pri nas. Kak zmisel naj to ima? Kaj imata neznanca od tega, ako vesta, da je enemu ime Znidaršič, a drugemu Šušteršič? Kajti, ako si doktor ali dvorni svetnik, tega tako ali tako ne smeš pri tem povedati, ker to bi bilo zelo neskomorno; pa ako to tudi rečeš, je vendar skoro brez pomena, kajti koristno je za tvojega neznanca le, ako pozna tvoj značaj in tvoje mišljenje. Pri tem predstavljanju mu moraš obenem seči v roko, dasi ne veš, ali zasluži ta znak spoštovanja in pristrčnosti ali ne. Potovala sva z nekim Angležem od Caleja do Marseillea, sva se izvrstno razumela in sva mnogo veseleli ur preživela, pa še le v Marseilleu, ko sem ga spremljal na ladju, sem izvedel njegovo ime in da je konzul neke v jutrovi deželi, in sicer v svrhu, da mu morem kedaj pisati. Je šlo popolnoma dobro, ne da bi si bila takoj od začetka zarenčala svoji imeni. Drugo je seveda, ako te kak prijatelj vpelje v tebi neznan družbo ali te seznanj s kako damo, toda tedaj te on predstavi in imenuje tvoje ime ter obenem tudi jamči, da si dostojen človek, toda da bi se sam predstavil, tega drugje na svetu kot pod dvo- in enoglavnim orolom ne poznajo in te le debelo gledajo; ne prijazno besedo se namreč drugje dobi povsod prijaznega odgovora. A pri nas velja za največjega zarob-

krajskem času mir. Tudi bo imela eventualna trdovratnost turške vlade lahko za posledico, da se razmerje med Bolgarsko in Rumunsko zopet poostri, ker se je vsvaril nekaj junktim med rumunskimi kompenzacijami in bolgarskimi pridobitvami.

Dolgo ne tako brezskrbno kakor avstrijska diplomacija, presojajo nemški politični krogi situacijo, skušajo pa zvrčati odgovornost na Rusijo. »Vossische Zeitung« piše med drugim: Velesile ne morejo držati križem rok, če uresničijo Rusija svoje grožnje. Velesile že sedaj priznava Rusiji (?). Delajo se namreč, kakor bi ne vedeli, da je Bolgarska zaprla svoje pristanišče Varno samo zato, da nobeden ne vidi, kako Rusija dan na dan krši nevtrališčno Bolgarski na ljubo s tem, da pošilja tja vojni material in prostovoljce čez Črno morje. Kršenje nevtrališčne pa mora imeti tam svoj konec, kjer hoče Rusija uresničiti svoje grožnje. Anglija se v nasprotju s Francosko ni udeležila ruskih groženj v Carigradu. Anglija tega ni mogla storiti. Če bi hotela poslati Rusija svoje vojaštvo v turško Armenijo, bi bila stvar Anglije, da to prepreči. Ravno tako malo bi ne mogla biti Angleška zadovoljna z enostransko in svojevredno rešitvijo vprašanja Dardanel od strani Rusije. Že enkrat, in sicer leta 1878., je zaprla Angleška Rusiji pot v Carigrad. To bi se utegnilo ponoviti, če morda misli Rusija, da je prišel sedaj čas pripeti ruski križ na Hagio Sofijo. In Avstro-Ogrska? V trenutku, ko bi storila Rusija kak korak proti Turčiji, ni meja Srbije in Sandžaka več noli me tangere. Ni mogoče, da bi ostala Avstro-Ogrska mirna. Tudi Italija bi se pač ne premišljala dolgo od svojih vojakov zasledene otoke Egejskega morja proglasiti za svoje. Evropska vojna, ki jo žele velesile preprečiti, bi bila tedaj neizogibna.

Kar se tiče Male Azije, poroča »Wiener Allgemeine Zeitung« iz Pariza, da je razdelitev Male Azije v interesne sfere med Rusijo, Angleško in Francosko že popolnoma končana. Ti dogovori stopijo v veljavo, kakor hitro bi bil nadaljni obstoj Turčije v Mali Aziji ogrožen. Obnovitev balkanske vojne bi bil tak trenutek. Kakor je razvidno iz gori navedenega, je tedaj diplomacija trozveže že zamudila pravi trenutek, da bi mogla tudi kaj govoriti pri razdelitvi azijske Turčije. Žalostno dejstvo in žalostno izpričevalo za dotične diplomate. Dunajski diplomatski krogi na še zdaj nočejo verjeti, da bi se kaj takega moglo zgoditi. Dobro bi bilo, če se ne zgodi, ker bi moralo brez dvoma ljudstvo drago plačati kozle diplomatov, ne gre pa igrati v tem trenutku vloge noja, marveč treba je popraviti, kar se še da popraviti. Mogoče pa je to le v prijateljskem razgovoru z državami tripelentente. Seveda bo treba popustiti na eni strani, da doseže trozveža na drugi strani nekaj uspeha. V tem oziru se stikata albansko in anatolsko vprašanje.

Prevrat v Carigradu.

Iz Carigrada poročajo, da je odstavljeno ministrstvo še vedno zaprto na porti. Ministri so poskusili telefonično poklicati na pomoč vojaštvo in policijo, toda nobeden jim ni prišel na pomoč. Straža pred palačo se je unionistom ni ustavljala, da siračno so streljali unionisti na častnike z revolverji. Ravnatelj anatolskih železnih Huguin in je nahajal ravno s prvimi dragomanom anatoli-

ske družbe dr. Weberjem v konzulski sobi, ko so prišli unionisti. Naenkrat je počil strel in Nazim paša se je zgrudil pred Huguinom. Ministrstvo se je polastil silen strah, samo Kiamil paša je ostal miren. Tudi zunanji minister Noradunghian je ostal hladnokrven.

Ko je Kiamil paša podpisal svojo demisijsko, se je Enver beg takoj odpeljal k sultanu in pozneje, ko se je vrnil, nagovoril ljudstvo.

Pred porto se je zbralo kakih 2000 do 3000 oseb. Med tem ljudstvom so neprestano govorili razni govorniki in ljudstvo je kričalo: »Živel svoboda! Živel komite! Doli s tirani!«

Novi notranji minister je izjavil, da izprememba vlade še ne pomeni brezpogojno vojne. Turki pa hočejo rajši hitro in častno poginiti, kakor počasi umirati. Notranji minister je izdal tudi na valje sledečo okrožnico: Kabinet Kiamil paše je hotel izročiti Odrin in otoke sovraščniku ter je v to svrhu sklical nekaj uradnikov pod pretvezo, da je to divan. Prebivalstvo, ki se je na dan razburilo, je priredilo demonstracijo, vsled česar so ministri odstopili. Nova vlada je odločena varovati čast turškega naroda.

Pri bojih, ki so se vršili pred izvršitvijo preobrata je padlo še kakih 200 vojakov in častnikov, ki so se hoteli postaviti Enver begu in njegovim privržencom nasproti. Tudi med stražo za Nazim pašo in pristaši Enver bega je prišlo do hudega boja, v katerem je bila vsa straža Nazim paše ubita.

Da se mir v Carigradu ne kali nadalje, je nova vlada izdala stroge odredbe. Ponoči so patrolirale vojaške patrulje po mestu. Več oseb je bilo aretiranih, med njimi tudi glavni urednik »Ikdama« Ali Kemal in bivši poslanec Izmail. Razen tega je bilo še 12 civilnih oseb ranjenih.

Novi notranji minister Talaat beg je dal razglasiti, da nova vlada ne bo zasledovala politike osvete namram pristašem dosedanjega režima.

O snrti Nazim paše krožijo različne vesti. Zabeležili smo že včeraj vest, da je padel Nazim paša na cesti v boju s pristaši Enver bega. Druga verzija pravi, da je padel v priči ravnatelj anatolskih železnih Huguinina. »Lokalanzeiger« pa poroča iz Carigrada še tretjo verzijo, da je prišel Enver beg kot mestni poveljnik k generalisimu Nazim paši ter zahteval od njega, da mu odda pečat in dokumente za Izzet pašo. Nazim paša se je temu upiral, nakar mu je dal Enver beg kratek čas za premislek. Adjutant Nazim paša pa je v tem času parkrat ustrelil v gručo častnikov okrog Enver bega, nakar je eden izmed Enver begovega spremstva ustrelil Nazim pašo naravnost v srce. Nazim paša je bil takoj mrtev. Četrta verzija pa pravi, da je bil Nazim paša žrtev pomete. Ministrov adjutant je namreč streljal na Enver bega, da prepreči, da bi bil Enver beg vdrl v dvorano, kjer se je vršil ministrski svet. Nato je začel neki neznan častnik streljati ter je ustrelil Nazim pašo.

Kakor poroča »Jugoslovanska korespondenca« iz Carigrada, je vedela mladoturška stranka, da se je sultan le prisiljeno udal zahtevi po predaji Odrina. Turški voditelji, ki jih je sultan zadnje dni sprejel, so dobili vtisk, da se sultan ne bo upiral hitri izpremembi kabineta.

Ponoči še je bila predložena sultanu lista novega kabineta, ki jo je sultan sprejel in ki je sledeče sestavljena:

Veliki vezir in voja: Mahmud Šeket paša, predsedstvo državnega sveta: princ Said Halim, notranje: Hadži Adil, zunanje (interimistično): bivši poslanik v Atenah, Maktar, mornarica: Mahmud, justica: bivši carigradski vali Ibrahim, finance: bivši predsednik računskega dvora, Rifat, javna dela: senator Batzarla, Rikav, Haili, trgovina: bivši notranji minister Džemal, pošta in nadzorstvo financ: Oskan, nauk: bivši gubernator v Magnesiji, Sukri.

Sultanov irade na novega velikega vezirja Mahmud Šeket pašo se glasi glasom poročila iz Carigrada sledeče:

Po demisiji Kiamil paše in z ozirom na težko sedanjo položaja, mora dobiti veliko vezirstvo v roke zmogel človek. Vaše zmoglosti so mi znane, zato vam poverim veliko vezirstvo ter vam dam obenem naslov vrhovnega poveljnika armade.

Enver beg in Mahmud Šeket paša dobivata neprestano pozdravne brzojavke. Posebne ovacije so njima priredili častniki ob Cataldži in v Golipoliju, ki vidijo v novih močeh osvoboditelje države. Brezžična brzojavka iz Odrina prinaša pozdrav Sukri paše, ki pravi, da bodo obleganci sedaj s podvojeno vztrajnostjo čakali na osvobodjenje.

Povest slov. prostovoljcev.

(Napisal M. Č.)

(Dalje.)

Ob zori sva se dvignila in vrnila v mesto, ki seveda ni mesto po naših pojmi. Skupina kakih trideset hiš leži ob skaderskem jezeru, na sredi precej prostornega trga v podobi trikotna, na severni in severozapadni strani nekaj polja, ki pa je bilo ob času najinega prihoda docela preplavljeno od jezera. Cesta iz Reke pipele v mesto po dolgem kamenitem nasipu. Na južni strani mesta leži kolodvor na jako tesnem prostoru ob vznožju skalovitega grička, na katerem se na laja mala utrdba.

Sedela sva ob kamenju tik kolodvora in otepajoč suhi kruh potrpežljivo čakala odhoda vlaka.

Vir je bil glavno izhodišče takozvane južne črnogorske armade pod poveljstvom vojnega ministra generala Martinovića. Vojništvo se je prepejavalo po dveh parnikih iz Reke na Vir in od tu dalje preko gorskega grebena po ozkotirni železnici do Bara. Seveda ta skromna prometna sredstva nikakor niso bila kos svoji nalogi, zato je moralo potovati mnogo vojakov peš celo pot iz Cetinja do reke Bojane, ki tvori staro črnogorsko mejo.

Naravno je torej, da je na Viru kar mrgolelo vojaštvo ob času najinega prihoda. V svojih nenavadnih uniformah (bila sva še natanko tako oblečena, kakršna sva odšla iz Ljubljane) sva vzbujala splošno pozornost. Prostovoljci so dobivali namreč vojaško obleko v Muričanih, selu, ki leži severozapadno od Taraboše, medtem ko so se preoblačili Črnogorci že na Cetinju.

Cel krog radovednežev naju je obdal in kmalu se je razvil med nami živahen razgovor. Menili smo se večidel o vojski.

»Je-li mnogo Črnogorcev poginilo?« sem vprašal mladega vojnika ranjenca, ki se je vračal ozdravljen na vojno.

»E, mnogo, mnogo, brat, a Turkov dosti več in Črnagora bode slobodna, velika in močna, zato se ne strašimo žrtv. Tudi jaz rad padem za domovino,« je odgovoril.

»In kje si bil ranjen?«
»Na Tarabošu,« se je glasil odgovor.

»Torej si iz lešnjanskega bataljona?« Dal, prosim te, povej, kako je bilo pri onem jurišu na Tarabošu?«

»Junaka horba je bila. Kakor mačke tiho smo se priplazili tik pod utrdbo, preplezali že žičasto ograjo in se četr ure, pa bi bil vihral črnogorski prapor na taraboških višinah. Tu pa se je posvetilo, da nam je jemalo vid in od treh strani se je vsula jeklena toča med goste naše vrste. V hipu so nas obkolili Turki in vnel se je boj na življenje in smrt. Z bajoneti, puškinimi kopiti, noži in pestmi smo prebili turški obroč, a sila junakov je palo. Tisoč in pet mož je šel bataljon pred nasokom, vrnilo pa se nas je le kakih dvesto in še ti vsi okriti z ranami, drugi pa so ostali na Tarabošu. I meni so poginili trije bratje, a jaz sem ozdravel in ako Bog da, plačali mi bodo Turki njihovo smrt!« Tako je pripovedoval mladeč in divjem srdu so se mu svetile oči.

Minil nam je čas med takim razgovorom in vlak je stal pripravljen na postaji.

Napolnili smo vozove do zadnjega kotička in še je ostalo mnogo vojakov zunaj. Prijazni in gostoljubni bratje so nama preskrbeli prostore v drugem razredu.

Nakrat je potihnil šum in hrup in spoštljivo se je odmikal narod od vlaka.

»Gospodar ide!« je šepetala množica.

Pogledala sva skozi okno, in res, prihajal je kralj s svojim spremstvom. Na potu v Bar je dospel z avtomobilom iz Reke na Vir.

Ker ni bilo v vlaku nobenega voza drugega razreda, razen onega, v katerem sva sedela tudi midva, je prihitel uradnik v naš voz s poveljem, naj izstopimo, češ, da se bo kralj s svojim spremstvom peljal v tem vozu.

S težkimi vzdihli sva se dvignila z drugimi vred iz udobnih sedežev, v tem hipu pa je dospel kralj do najinega okna, videl menda najine neizmerno obupane obraze, obstal in vprašal:

»Odkod ste došli, deca?«

»Iz Kranjske, Veličanstvo, Slovenca sva,« sem odgovoril.

»Slovenci - dobrovoljci, je-li? Vrlo mi je drago. I kam idete?«

»V Bar, Veličanstvo, i od tam k prostovoljski legiji.«

»Sedite, sedite! Sretan put!«

Okrenil se je, naročil poseben voz zase, nama pa so se takoj zvedrili kisli obrazi, ko sva se vsedla na svoje prejšnje prostore.

Čakali smo še kakih četrtr ure na postaji, da so pripeli še kraljev voz in odspihal je vlak med vriskanjem in petjem vojakov proti Baru.

Nekaj časa teče proga ravno, ob vznožju gorovja, kmalu pa se prične viti v ostrih serpentinah med razdrapanim skalovjem proti visokemu gorskemu prelazu, čez katerega pelje izborna vozna cesta v črnogorsko pristanišče Bar.

Na omenjenih serpentinah se je odigral velekomičen, oziroma za ženske potnice tragičen prizor.

Cim višje v gorovje smo se vzpenjali, tem debelejši sneg je postal, tako, da je nazadnje stroj odpovedal službo. Kljub vsem neznanskim naporom in hropenjem, ni mogel več sopihati naprej.

Ker je bil ves trud zaman, je vporabilo železniško osebje jako primitivno in radikalno sredstvo. Strojevodja je zapeljal vlak nazaj na najbližjo postajo in tam so se signalni vse

ženske iz celega vlaka v en voz, kar ni stalo mnogo truda, ker so ženske v Črni gori bolj vajene ubogati, kakor pri nas in posebno še, ker niso vedele, kaka peklerska zarota se kuje proti njim.

Ko je bilo to delo dovršeno, so potisnili dotični voz na stranski tir in ko je bilo tudi to srečno končano, se je postavil stroj na čelo ostalih vozov. Sedaj šele so spoznale ženske grdo nakano, a bilo je že prepozno. Vlak je zapiskal in odhitel olajšan iz postaje med strahovitim regljanjem in pritoževanjem nežnega spola.

Brez vsakih novih zaprek smo dospeli skozi kratek predor na najvišjo postajo barske železnice.

Domnevala sva, da se vrne stroj od tu nazaj po zapuščenem vozu, ker od te postaje pelje železnica v enakih serpentinah vedno navzdol in se torej ni bilo bati, da še enkrat obstanemo neprestovoljno na progi, a 71. tila sva se. Ženske so bile menda že pozabljene, kajti brez njih smo dirjali proti Baru.

Izstopila sva na postaji Popoviči, ker so nama rekli, da je od tam najbližje do Starega Bara (Antivari), kjer sva nameravala prenočiti.

V mraku sva dospela skozi oljkov gozdič v mesto, prijavila se občinskemu predstojniku in ta nama je takoj odkazal večerjo in prenočišče v gostilni.

Ni se še zdanilo, ko sva odkorakala naslednje jutro iz Starega Bara po cesti proti Ulcinu. Hodila sva v dežju celih šest ur in temu primerno mokra in blatna dospela v Ulcin.

Mislila sva, da ne more biti več lalč do vojnega tabora, zato sva hotela oditi brez odloga naprej. Vprašala sva prvega stražnika, ki sva ga našla, po smeri pota do tabora. Odvrnil nama je, da imava sicer le še dobre tri ure do tja, a če ne znava poti, da je najbolje, če prenočiva v Ulcinu in odrineva prihodnji dan naprej.

Ker nama je tudi občinski predstojnik, h kateremu naju je peljal stražnik, svetoval isto in povedal, da odpotuje naslednji dan tudi oddelek italijanskega »Rdečega križa« k vojnemu taboru, kateremu da se lahko pridruživa, sva se udala v usodo in sklerla ostati čez noč v Ulcinu.

Ko sva si v kavarni ob ognju nekoliko posušila mokre obleke, sva se napotila proti pristanišču. Mesto ima popolnoma južno lice, prebivalstvo mešano, Črnogorci, Turki, Arnavti in še celo par črncev sva opazila. Pristan je bil popolnoma prazen, ker je še vedno deževalo in je bilo morje precej razburkano.

Obiskala sva tudi ruski oddelek »Rdečega križa«, ki se je nastanil v prostorih šole tik nad pristaniščem. Prijazen gospod nama je razkazal vse prostore in naprave. Naravnost vzoren red je vladal v bolnišnici in za ranjence je bilo kar najbolje preskrbljeno.

V dolgih vrstah so ležali po snažnih in udobnih posteljah, bledih obrazov, molčečih kakor grob.

Sploh so se mi zdeli črnogorski ranjenci nekaj izvanrednega, zagonetnega. Toliko življenjske sile in junakega, močnega trpljenja nisem nikjer videl. Opazil sem v poznejših bojih vojnike dobesedno oblite s krvjo, ki so sami, brez najmanjše pomoči, s prestreljeno nogo, opiraje se le na puško odšli iz bojne črte, včasih po celo uro daleč do prve rešilne postaje »Rdečega križa«. In to ne morda po lepi, ravni cesti, marveč po terenu, kjer mora zdrav človek paziti, da si ne polomi rok ali nog. Drugi zopet se je privlekel s prestreljenim drobom iz bojnega meteža do

Skrivnost hiše št. 47.

Roman.

Angleški spisal J. Storer Clouston.

(Dalje.)

XVII.

»Neprestano ji morava biti za petami,« je šušljaj Francis.

»Zanašaj se name,« je odgovoril Rupert in si je s svojimi krepkimi komolci delal pot skozi gnečo ljudi, vozov in avtomobilov.

Kakor rojen vojskovodja je Francis dajal svoje ukaze:

»Če stopi v omnibus in v njem za naju ni več prostora, moraš takoj najeti voz. Če gre na postajo, teci naprej in vzemiva iz previdnosti vsak kar po dva vozna listka, enega za navadno progo, enega za podzemsko progo. Kamor vstopi ona, tam vstopiva tudi midva. Zakaj, če bi čakala, da ona prej vozni listek vzame, dobi lahko vlak, ki nama pred nosom odide.«

»Izvrstno,« je pritrdil Rupert.

Gospa je šla proti postaji in je stopila v postajno poslopje.

»Zdaj naprej — da jo prehitiva,« je komandiral Francis.

Vrnila sta se kmalu, vsak z dvema voznima listkoma, iz sta zdaj njo naprej pustila.

»S podzemsko železnico se pelje,« je konstatiral Francis.

Dr. B. K.

ljenca, ako se ne držiš te smešne nemške sege.

Slovenci vsi vedno radi poudarjamo, da smo demokrati, toda gorje ti, ako govoriš n. pr. s kakim doktorjem, ki je morda imel ravno preje še polna usta demokratizma, in ga nagovoriš samo gospod Sitar ali gospod Sodar, kako pisano te bo pogledal, ako ga ne nagovoriš z njegovim statusnim naslovom! Če imaš celo čast govoriti z gospodom, ki je doktor in profesor ob enem, si vedno v zadregi in ne veš, ali naj mu rečeš prvo ali drugo, da mu ustrežeš, kajti nekateri profesor se rajši sliši za doktorja, a drugi dr. phil. je ponosnejši na profesora. Se sedaj se mi smili neka dobra mamica, ki je šla v šolo prosit takega profesorja-doktorja za svojega fanta, ki je imel za latinščino in grščino nekam trdo bučo; tako milo mu je rekla: »gspud plefesar«, a »gspud plefesar« so se nonosno odrezali: »prosim, jaz sem doktor!« Gospod posestnik je tudi lep naslov, še lepši pa je naslov, ki sem ga nekje na deželi slišal: »gospod umetnik«. Posebno virtuoznost moraš razvijati, da znaš v vsakem slučju primerno naglasiti besedo »svetnik«, ako imaš izredno čast sedeti med vladnim in občinskim svetnikom in se nečeš nobenemu zameriti. Vsa pristranost, vsa ljubeznjivost se jenja, ako ne veš, da je tarokist, ki si mu za kibica in ki je ravniokav izvrstno izpeljal pagat-ultimo, včeraj postal

nadkontrolor in rju praviš samo »izvrstno, gospod kontrolor!« Vse veselje mu boš pokvaril nad pagatom, črn žolč se mu bo razlil in mrzil bo tebe nesrečnika do zadnjega diha.

Tudi mene je, po pravici rečeno, malo jezilo, ko sem bil kot novopečen doktor v neki angleški družbi, kjer so me klicali samo »mister«; no, pa sem se kmalu potolažil, ko sem izvedel, da je bil nekdo drugi, ki so ga zvali mister Brown, tajnik v angleškem kolonijalnem ministrstvu, a še drugi »mister« je bil kurator nekega vseučilišča; prvega natakara v hotelu so pa tudi zvali »mister«. Pa to so bili Angleži, člani enega prvih kulturnih narodov. Kako bi se ti smejali na Francoskem, če bi ti komu rekel »monsieur le docteur« ali pa »monsieur le senateur«. Za predsednika francoske republike ali pa za zadnjega pariškega apasa velja, če z njim govoriš, le naslov »monsieur X ali Y« in za žensko »madame« ali »mademoiselle«. Še mnogo pristraneje se pa glasi nagovor naših slovanskih bratov Rusov; bodisi da govoriš z velikim knezom ali z dvornikom (vrtarjem), vsakega zavoveš samo z imenom in očetvom, niti »gospod« se ne pristavi. Dmitrij Ivanovič ali Nikolaj Nikolajevič se glasi prijazni nagovor, isto tako tudi za ženske bodisi, da je carica ali zadnja služkinja, Aleksandra Fedorovna ali Katja Osipovna, in nič več in nič manj. Pa Rusi se pri tem čutijo zelo srečne in

nimajo prav nobene potrebe po nemških naslovih; moram reči, da sem v ruski družbi vedno posebno blagodejno občutil pristrčnost tega priprostekega nagovora. Le med Nemci, kjer se ljudje ločijo po kastah in kjer tramvajski konduktier smatra že za posebno dobrohotnost, ako prijateljski nagovori tramvajškega konduktierskega substituta in se slednji s tem zopet silno počaščenega čuti, le tu se v nagovoru rabi vse mogoče in nemogoče naslove, in pa pri nas. Ne — pardon — ne samo pri nas, tudi na Hrvaškem, kamor je preko nas od vsenemške kulture prišel menda samo ta izrastek in se posebno bujno razcvetel. Na Hrvaškem se v boljši družbi ne nagovarja samo z naslovom, nego še s posebno prislovico, doktorja zavove »veleučeni«, dasi se je morda z največjo težavo priprislil skozi izpit, vseučiliškega profesorja »magnifice«, dasi morda nima nobene znanstvene odkritja in nobene razprave na vesti, duhovna zopet »velečastni«, dasi je moral morda pred par urami skozi okno bežati pred kakim »nasamarjenim« in razjarjenim zakonskim možem. Pa Hrvači imajo vsaj nekaj aristokratskih tradicij, a mi Slovenci, ki smo izšli vsi iz priprostega kmečkega stanu, nimamo pač prav nobenega vzroka posnemati te bedaste nemške sege in smešiti same sebe s tem nezmislilim tituliranjem, ki ga nobeden prvih kulturnih narodov ne pozna.

Toda dovolj! Povedal bi še lahko marsikaj o drugih smešnih nemških segh pri nas, o dijaških družtvih, ki so prava kopija nemških burševskih društev, ki se jim drugje po svetu rogajo, nadalje o čudni težnji, pri izprehodih, ki gredo malo dalje kot pod Tivoli, kazati celemu svetu svoja suha bedra in se zadovoljiti s kratkimi hlačicami, razun tega se pa še opremiti z nahrbtnim žakljem, ko da greš beračit za celo ubožno hišo, običaj, ki je vsemu svetu izven mejnikov z eno- in dvoglavimi ptiči le v posmeh, pa bojim se, da preveč zadenem kakega bralca v živo. Sicer pa vem, da bodo vse te besede kljub temu le bob ob steno, da jih bo marsikdo smatral za predpustno šalo in da se bode novopečenemu nadkontrolorju prej kakor sleje razlil žolč, če ga zoveš samo kontrolorja, in mu boš s tem preje ko sleje pokvaril veselo nad pagatom, če tudi bodo vsi kralji in glave poleg, — ostalo bo vse pri starem, to vem. Sicer pa ni moj namen, izpreminjati in preobračati, nego hotel sem le malo pobrskati. Morda se kakega mlajšega inteligenta, ki še nima življenjskih ciljev, ki bi kulminirali v tem, da se mra spusti z viška kaka zlata pločevina v obliki ptiča ali križa na prsi, moje lameniranje le toliko prime, da počne malo razmišljati, je-li ni morda v teh vrsticah le nekaj trpke resnice.

Dr. B. K.

rešilnega oddelka, kjer so ga posadili na mulo. Odklonil je vsako drugo pomoč z nemo gesto in odjahal sam proti poljski bolnišnici.

(Dalje prihodnjic.)

Štajersko.

Osebnost. Imenovan je gosp. Slavko Reich za definitivnega gimnazijskega učitelja v Mostaru.

Iz Slovenske Bistrice, dne 24. januarja 1913: Pri današnji volitvi v slovenjebistriški okrajni zastop so Slovenci v kmečki skupini siljano zmagali. Zloglasni Bauman iz Poljčan se je sicer potegoval na vse pretege ter na najostudnejši način lovil med kmečkimi volilci nerazsodnejše, toda njegov grdi poizkus se je popolnoma ponesrečil. Slovenski kandidati so dobili 66 glasov, nemčurski kandidati pa so ostali z 10 glasovi v manjšini. Ker trga Makole in Studenice nista volila, dobi slovenjebistriški okrajni zastop — komisarja. Slovenci so vposlali primerno spomenico na c. kr. namestništvo v Gradcu, v kateri z ozirom na dosežane docela zavoženo in gnilo gospodarstvo v našem okrajnem zastopu zahtevajo pravičnega, nepristranskega, gospodarsko izobraženega komisarja. Obenem se slovenski župani celega našega okraja z vso odločnostjo zavarujejo proti temu, da bi bil imenovan komisarjem morada eden izmed onih mož, ki so privredili gospodarstvo v našem okrajnem zastopu na rob propada. Danes poročamo torej le toliko, da so se kmečki volilci nad vse častno postavili, v ostalem pa bomo volitve v okrajni zastop že natanko vzeli pod lupo. — Nemčurski »Südmärkovic« so ustanovili za Slovensko Bistrico in okolico poseben takozvani »naselevalni odsek«; ta odsek bo imel v evidenci vsako še tako neznatno mesto v našem okraju ter bo po možnosti naselil povsod nemške trgovce, obrtnike itd. Slovenci, pozor in na delo — vse do zadnjega!

Iz Celja. (Nemško nacionalni komentarij k poročilu o konferenci pri Clary.) »Grazer Tagblatt« piše: »Tagespost« poroča, da je namestnik v ponedeljek in torek pozval k sebi voditelje vseh deželnozborskih strank, da so Slovenci svoje zahteve formulirali in namestniku naznanili in da se bodo vršila pogajanja tekom prihodnjega tedna. Da so Slovenci svoje zahteve naznanili namestniku, je res. Da pa preprečimo kakršnakoli zmotna domnevanja naše javnosti, moramo konstatirati, da se doslej med strankami samimi ali med političnimi voditelji niso vršila nobena pogajanja. Stranke, ki spadajo k nemški večini, so namreč sklenile dne 30. decembra, da smatrajo pogajanja z obstrukcionisti za prekinjena, ker ti niso navzlic večkratnim pozivom naznanili svojih zahtev. Ta sklep se je naznanil namestniku in »Slovenskemu klubu«. Namestnika se je obenem naprosilo, naj izposluje od vlade sklicanje štaj. deželne zbornice. O kakem nadaljevanju pogajanj se torej ne da prav govoriti. — »Tagespost« pravi, da pomenjajo zahteve slov. klerikalcev delitev dežele in njene pravice. Ako je to zadnja beseda obstrukcionistov, ne bodo imela pogajanja nobenega uspeha, kajti nemške večine, ki bi za kaj takega v deželni zboru glasovala, ne bo mogoče dobiti. — Nemški nacionalci bodo že še našli več prilike, da se bodo postavili napram obstrukcionistom

v bojno pozico; tudi njim ne bo malo reklame za volitve nič škodovalo. Samo, kako bo po volitvah?

Nemška kultura. Kako sovražstvo imajo nekateri potniki do slovenske govornice, kaže zopet naslednji slučaj: V neko gostilno v Gradcu, kamor zahajajo večinoma le Slovenci, zaletel se je pred kratkim gospod, ki sliši na ime Straffella in ki je uradnik zavarovalnice proti nezgodam »Danubius«. Sedel je tam s svojim kolegom g. R., uradnikom ravnatam. Ko je g. R. spregovoril z natkarico par slovenskih besed, in ko se je tudi od sosedne mize slišala slovenska govornica, je postal g. Straffella tako razburjen, da je v nemškem jeziku izbruhnil besede: V moji navzočnosti se ne bo »Windisch« govorilo, tega ne trpim, sem »strammdeutsch«. No, kamen jeze se je odvalil in začel je udrihati po srbske n kralju in kraljeviču in jima dajal primke, ki se ne dajo ponavljati. Ker pa sosedna miza ni hotela reagirati na te neslanosti, kar je seveda imenovani želel, začel je predavati o etnologiji avstrijskih Slovanov, za kar mu je služil kot uvod kosmat stavek: »Tudi avstrijski Slovani so svinje, faloti in kar je še več takih sličnih izrazov. Ko še tudi sedaj ni dobil odgovora od sosedne mize, padel je v svoji sveti jezi nad Slovence posebej, katere pozna dobro iz svojega dolgoletnega potovanja. Imenoval jih je neomikano ljudstvo, sodruga, da slovenski trgovci n vreden, da bi sezul čevlje nemškemu trgovcu, da se Nemec brani s pestjo Slovenec pa baje z nožem, da Slovan, posebno pa Slovenec, nima pravice, v Gradcu govoriti v svojem jeziku. Slovenec je bojazljivec itd. V tem smislu predaval je ta hudi spodnještajerski Nemec neprenehoma pol ure, tako da ga je že gostilničarka morala svariti in je že hotel neki Nemec g. Straffello postaviti pred vrata. Vse to se je godilo v navzočnosti g. R., ki je omenjenega večkrat opozoril na nedostojne izbruhe. Ko je pa g. R. opazil, da hoče postati Straffella oseben, ga je spravil mirnim potom iz gostilne in se je opravičil prvi pri sosedni mizi, kjer je sedel neki gospod z ženo in vsakim. Cel ta prizor spravil se je pred sodnijo, a tam se je spreobrnil Straffella iz volka v jagnje. Namesto da bi na sodnikovo zahtevo poslednji ponavljal gostilniški prizor, je vse zanikal in da sploh nikogar ni žalil. Tudi g. R. kot priča Straffellova, je informativno vprašan izjavil, da ni našel v besedah obtoženca prav nič razžaljevega in da omenjene psovke sploh niso padle, pri tem pa je poudarjal, da je narodnjak, češ, če se on ne čuti žaljenega, zakaj na tožnik. Res čuden narodnjak! Čeravno toženeč ni priznal svoje krivde, je vendarle povrnil sodne stroške in je izdal častno izjavo. Četudi, kakor je omenjeno, Straffella ni izustil gori omenjenih psov, vendar se je po poravnavi skušal opravičevati pri tožnikovih soprogih. Kaj bi si človek mislil od takega junaka?

To so narodnjaki! V mariborski »Str. ži« čitamo k volitvam iz veleposelstniške skupine za slovenjebistriški okrajni zastop, da se somišljeniki kmečke zveze volitev niso hoteli udeležiti, češ, da bi itak ne prišlo do konstituiranja okrajnega zastopa, ker bi v slučaju slovenske zmage v veleposvetu Slov. Bistrica ne volila svojih zastopnikov. V spomin nam tu prilajajo zadnje občinske volitve v Slovenski Bistrici, kjer so Slovenci samo vsled duhovniškega figamostva

v III. razredu propadli. Klerikalci so pač »radikalno-narodni« in korajžni samo v polemikah in bojih proti — slovenskim naprednjakom.

Iz Št. Jurja ob I. Z. Kaplan Zgank je v Št. Jurju samo za to na dopustu, da izvede občinske volitve v »kato-liškem« zmislu. Že decembra bi moral zopet nastopiti — a prošil je za podaljšanje. Možakar ne plača v občini — in sedaj bržkotne nikjer, niti vinarja davka — in ga tudi nikdar ne bode — ima pa prvo besedo. In zato se je hotel menda tudi v trško volišče vtihotapiti. Zvest pomagač mu je briteh Blažek, ki je že obelal s svojim žegnomo celo faro. V trgu pa komandira »der schöne Pepi«. Po dnevu čepi in agitira v spodnjem, zvečer pa v gornjem trgu. Pravijo, da sta se ravno v zadnjem času dve gostilni močno povzdignili. Cvetju sledi sad! No, — pa na svidenje po volitvah!

Ciril-Metodova podružnica za Fram in okolico priredi v nedeljo dne 26. t. m. ob 3. popoldne v gostilni ge. M. Turnerjeve občni zbor. Vsi narodnjaki in prijatelji družbe se vljudo vabijo na ta zbor.

Iz Šmarja pri Jelšah. Šmarsko-rogaški učiteljsko društvo zboruje dne 2. februarja ob pol 1. uri dopoldne v šmarski deški šoli. Na dnevnem redu je predavanje tovariša Pavla Flereta »Vzgojini smotri po potrebi časa«.

Iz Šmarja pri Jelšah. Dne 23. februarja se vrši tu občni zbor naprednega političnega in gospodarskega društva za šmarski, rogaški in kozjanski okraj.

Iz Rač nam pišejo: Žalostno dejstvo je, da se tod ne vidi skoraj čisto nič javnih slovenskih napisov. Krajina ima daleč okrog Maribora na ta način popolnoma nemško lice; tuje, ki se vozi po teh krajih, ne more imeti pojma, da je ogromna večina prebivalstva v mariborskem okraju slovenska. Veliko je kriva na tem seveda naša lastna brezbriznost in nemarnost. Naše klerikalno politično vodstvo študira samo na politične združbarije in na »uspehe« proti narodnjakom — za izobčevanje ljudstva v pravem narodnem duhu tu okrog tako nevarnega Maribora se pa mariborski gg. duhovniki ne zmenijo. V bližnjem Margečkem stojijo ob cesti table z napisi: »Nah Teričič«, »Nah Prepol« itd. Slika naše kulture in politične zavednosti v dobi Pišek-Brenčičevega poslančevanja.

Iz Št. Petra v Savinski dolini. Napredni listi so že od nekdaj trn v peti takim duhovnikom, ki bi radi ljudstvo izkoristili v svoje politične in gospodarske svrhe. V našo faro hodi precej naprednega časopisja, in ker duhovščina ni mogla doslej drugače pregovoriti narodnikov, da bi napredne liste pustili, jih je v zadnji številki veliko po imenih objavila in po svojem mnenju izpostavila javnemu zasmehovanju. Ne bomo tega početja še posebej obsojali, obsoja se samo. Vprašamo samo slovensko javnost, ali počenja kaj takega kdaj slovenski naprednjaki?

Slovensko učiteljstvo na Spodnjem Štajerskem bo z velikim zanimanjem čitalo sledečo notico, ki jo je priobčil »Slovenski Gospodar« dne 23. januarja: »Deželni zbor ima nalogo, zvišati učiteljsvo plače, a kmetom naložiti zato nove deželne doklade. Vse drugo, kar liberalci govorijo in pišejo, je le pesek v oči nevrednim. Liberalna stranka sloni na učiteljih, naša na kmetih, zato pa gredo kmetje s Kmečko zvezo, učitelji z liberalno stranko. Videti hoče-

mo, kdo bo močnejši.« Tisti gg. učitelji, ki so se doslej izogibali vsakega dela za našo stranko in celo posedali po farovžih, so dobili s tem dopisom »Slovenskega Gospodarja«, čigar šef-urednik je dr. Korošec, zaslužno zahvalo.

Iz Št. Vida pri Grobelnem poroča »Narodni list«: Tik gostilne posestnika Fr. Goleža so začeli iskati premog. Podjetje je v rokah neke velike češke premogokopne družbe. Delo je za sedaj določeno na nekaj tednov. V slučaju, da bo imelo ugoden uspeh, bo to pomenjalo za cel okoliš velik gospodarski napredek.

Iz Maribora. (Na naslov naše častite duhovščine.) Pri predlaskih državnozborskih volitvah se ni prikazal na volišče noben duhovnik, ker so slovenski klerikalci (za ceno Brenčičeve izvolitve s pomočjo štajercijancev) v Mariboru ostali doma in tako pomagali zagrozenemu Wastianu do mariborskega državnozborskega mandata. Ali se pripravljajo za letošnje deželnozborske volitve isti unazajni pakt? Ali bo tudi letos ostala naša častita slovenska duhovščina Wastianu na ljubo doma? Saj to je »narodno« in »krščansko«; slovenske narodne kandidate volijo v Mariboru samo »liberalni nemškutarji«.

Iz Maribora. Slovensko gledališče v Mariboru. Z dnjo nedeljo, 19. januarja, so naši diletantje vpriporili veseloigro »Vražji Ruč« z gostom gosp. Povhétom iz ljubljanskega gledališča. Izboru smo se zabavali. Marsikateri »ubog« dovtip je sprejelo občinstvo z burnim smehom, — to pač vsled tega, ker je bil dobro podan. Vse občinstvo, ne samo galerija, je bilo animirano ob številnih, zares humorističnih prizorih. Ljubega gosta, gospoda Povhéta, je bilo veselje gledati. Njegovih igralskih zmoglosti ne nameravamo ocenjevati, pač se je pa potrudil, da nam je njegov nastop vsakokrat zelo simpatičen. — Pa tudi diletantje so se odlikovali. Pfimfingerjev rival v uradu, Langer (dr. F. H.), je bil dober tip klečeplazca, ki je kazal jako naravno svoje stremiljenje, zadovoljiti uradnega predstojnika tudi z obrekovanjem, in doseči tako zaželjeni avancement. — Sluga Mišar (g. Lešnik), je bil izborna figura iz malomestnih uradov, kjer sluga postaja domač in potreben. — Lep urad, kjer novi predstojnik vabi vse uradnike na šampanjca! Mladí baron (g. Steinberger), je zadovoljil občinstvo v vsakem oziru. Tudi ostale manjše vloge so prav lepo dopolnjevali igro. Ženski nastopi so bili povsem točni in igralk (gdčna. Zinka, Neratova, Posebova, Radoličeva in miss Trut), same renoimirane naše moči. Obisk je bil povoljen, začetek točen. Po predstavi je otvorila mladina vrsto predpustnih plesov v veliki dvorani. P.

Starejšinske zveze bivših rednih članov akademikega tehničnega društva »Triglav« v Gradcu redni občni zbor se vrši o priliki velikega »Triglavskega plesa« v Mariboru dne 1. svečana 1913. Natančnejše objavimo v eni prihodnjih števil.

Drobne novice. Iz Slovenjgradca nam poročajo: Posestniku Korošču v Mislinji je hotela krava poginiti. Korošec jo je zaklal in prodal meso nekemu veletržcu z mesom na Dunaju. Mesogledni list je Koroščeva hčerka ponaredila. Ko so oblasti za ta slučaj zvedele, so odredile pri Korošču hišno preiskavo in našle še več ponarejenih mesoglednih listov. Korošča sumijo sedaj, da je že pogosto prodal meso bolne ži-

vine. — Iz Gradača poročajo, da je policija prejela sollicitatorja Mosserja, ki je odvnetnik Hiebaumu v Judenburgu tekom enega leta poveril okrog 10.000 K. Moser je bil svoječasno v službi »Südmärke« in je deloval v naseljevalnem odseku. Ali se je tam naučil takih prepovedanih denarnih manipulacij? — V Mariboru so prijeli nekega krojaškega učenca Krivca iz Slivnice pod Mariborom, ker je ukradel v železnokapeljski okolici na Koroškem 80 kron. — V Zetalah se je ustanovila podružnica slovenskega čebečarskega društva za Spodnje Štajersko.

Koroško.

Umrl je v bolnici oni 19letni pek Stessl, ki se jo gledališki predstavi na celovškem vojaškem vežbališču ustrelil.

Jezerski orel. Nedaleč od Celovca so ustrelili krasnega jezerskega orla, ki meri z razpetimi perutnicami dva in pol metra.

Škocjan. Pri občinskih volitvah so zmagali, tako piše »Mir«, v tretjem in drugem razredu Slovenci, v prvem pa so uspeli »liberalci«. Za župana je bil izvoljen vendarle I. Picej — stember katoliške narodne stranke v Škocjanu. — Dobro.

Obešenega so našli v okolici Dole 52letnega Josipa Wieserja. Mož je izvršil samomor bržkotne v zmedenosti misli.

Primorsko.

Iz Opatije. Dne 18. januarja t. l. vršil se je toli pričakovani I. redni občni zbor Slov. društva v Opatiji v restavraciji našega rodoljuba g. Maglica. Dvorana kakor trdi obvedbe stranski sobi so bile nabito polne zborovalcev. Zborovanje otvoril je s pozdravnim govorom društveni predsednik g. Tone Vahtar, ki je očrtal v lepih besedah delovanje društva v prvem letu svojega obstanka in zaključil svoje poročilo s prošnjo na navzoče, naj vsak poedini dela z vso silo, da bomo v drugem letu združeni v društvu vsi v tem lepem bratovskem kraju prebivajoči Slovenci in Slovenke, da v zmislu društvenih načel delamo neumorno, dokler ne pridemo do našega toli zaželenega cilja. Iz obširnega poročila g. tajnika Simoniča posnamemo, da je društveni odbor v teku leta imel 18 sej, priredil 16. maja izlet po morju v Baško, ki je lepo uspel, a dne 15. septembra priredil se je cvetlični v Opatiji, katerega prihod se je razdelil v dva enaka dela in poklonil družbi sv. Cirila in Metoda v Istri in Slovenski družbi, da se je tekom leta vpisalo v društvo 316 članov, ki redno plačujejo prispevke in da se je prirejalo debatne večere, ki so bili vedno dobro obiskani. Zaključil je svoje poročilo s krasnimi besedami: Ponosni bodimo, da smo Slovenci, ker biti slovenske krvi, bodi Slovenec ponos. Nato je poročal blagajnik o finančnem stanju društva, katero stanje je, kakor za prvo leto, naravnost siljano, če se vzame, da je društvo pričelo s 74 člani. Dohodkov je bilo 4437 K 38 v, a izdatkov 3769 kron 37 v, toraj prebitka v gotovem 668 K 01 v, hi kateri vsoti prištetu se mora vrednost inventarja 567 K 61 v tako da znaša imovina društva koncem prvega leta svojega obstanka 1235 K 62 v. Podpore bolnim članom izdalo se je 101 krono, kar je razmerno zelo malo in je v dokaz, da se nahajajo v društvu zelo zdravi člani. Najemnina znašala je v prvem letu 1050 kron, katere se bode pa v tekočem letu znižala za 370 kron, ker je moral gospodar stanovanja dosedanja previsoko odmerjeno najemnino znižati. Dohodki obstoje iz 313 K vpsine, 300 kron ustanovnine (6 ustanovnikov), 2281 K članarine, 7 K darovanj, 77 K 86 v v društveni nabiralnik, 118 K 68 v dohodek iz leta v Baško, 868 K prihod predstav in 2 K 12 v raznih dohodkov. Poročilo je bilo z viharnim odobrenjem vzeto na znanje. Iz poročila društvenega knjižničarja g. R. Kuharja posnamemo, da so člani zelo marljivo segali po knjigah in si je do konca leta 85 bralcev izposodilo 671 knjig. Društvu so poklonili knjige sledeči gg.: A. Vahtar 73 knjig, Režika Karolnikova iz Kamnika 40 knjig, Helena Medvedova iz Voloske 14 knjig, M. Košir iz Opatije 11 knjig, Z. Simonič iz Opatije 5 knjig, I. Roglič iz Opatije 5 knjig, po 2 knjigi gg. Marija Stevec, Josipa Pečnik, Josip Kadivec in F. Hafner iz Opatije, po 1 knjigo Ivan Turk in Anton Podlogar iz Opatije. Nato poroča še predsednik dramatičnega odseka g. Franjo Koder, da je dramatični odsek priredil 3 predstave in to »Deseti brat«, »Cigani«, »Naša kri«, a sedaj študira igro »On in njegova sestra« in »Rečkan Andrejček«, ki se bodo v kratkem vpriporile. Vsa poročila strotla so na navzoče najboljši vtisk. vsaj

Gospa Lingen je sedla v voz, njena nasledovalca pa v sosedni kupe, kjer sta se oddahnili in si zapalili vsak svojo cigareto. Vlak se je začel pomikati. Govorila nista nič, zakaj šum je bil tako velik, da bi bila morala kričati, če bi se hotela razumeti. Samo od časa do časa sta pogledala v sosedni kupe, da se prepričata, če jima zasledovanka ni utekla. Pri vsaki postaji sta vstala, pripravljena izstopiti — a dama se ni ganila, dokler se ni vstavil vlak pri trgu Leicester. Tam je izstopila. Prijatelj sta ji sledila.

Šla sta za njo, ko je prestopila v vlak, namenjen v mestni okraj Hampstead in zopet sedla v sosedni kupe. Šele v Hampstead Heathu je dama izstopila.

»Bojim se, da naju v litu zapazi,« je menil Francis.

A zopet jima je bila sreča mila. Poleg litu, ki je imel iti kvišku, je bil še drugi, ki ni bil zaseden. Francis je služabniku stisnil srebrn denar v roko in mu rekel:

»Prosim, peljite naju s tem liftom gor.«

To se je takoj zgodilo in oba lifta — v onem prvem je sedela gospa Lingen — sta prišla skoro obenem iz podzemlja na cesto. Francis in Rupert sta šle izstopila, ko so bili že vsi pasažirji zapustili drugi lift.

Gospa Lingen je krenila na stro-mo pot. Ta je bila dolga. Naposled so

prišli v Old - Hampstead, ta prijazni slikoviti ostanek malega mesta, ki spada dandanes k Londonu. Ob lesenih ograjah in ob starih zaprtih hišah sta skrivajoč se za visokimi votlimi drevesi sledila gospa Lingen.

Ko sta prišla okrog vogala je Francis prijel svojega prijatelja za roko in mu zašepetal: Rackstraw ulica.

»O — glej čudo!« je dejal Rupert.

Nekaj trenutkov pozneje je gospa Lingen izginila za vrtnimi vratmi.

»Hendon House« sta čitla na deski nad vratmi.

Spogledala sta se.

»To razumi zlodej,« je vzkliknil Francis. »Je-li mogoče, da se ravno tu ž njim shaja?«

»Morda hoče od tiste stare gospodične — kako se že piše — izsiliti kaj denarja?« je menil Rupert.

»Naj namerava kar hoče,« je odločil Francis, »izgubiti je več ne smeja.«

Stopila sta skozi vrata na velik in popolnoma temen vrt. Kmalu sta bila pred dolgim poslopjem, za čigar okni je tu in tam gorela prijazna luč. Hišna vrata so bila odprta — gospa Lingen je stala na pragu.

»Hitro — da naju kdo ne vidi,« je dihnil Francis in umaknila sta se naglo v senco dreves.

XVIII.

Hišna vrata se na zvonjenje gospe Lingen niso takoj odprle. Trajalo je dobrih pet minut, predno je hišna Richards položila iz rok zanimivi roman »Zakleti baron«, čigar štiriinštrideseti zvezek je bil ravno ta dan prišel.

Gospa Lingen je, stopivši v hišo, odgnila pajčolan in je rekla s tihim glasom:

»Dobro večer, Richards.«

Smrtnobledo dekle je samo enkrat zakričalo, a tako, da bi se človeku kri v žilah strdila, potem pa kakor blazno bežalo v hišo.

»Ali, Richards,« je klicala dama za hišno, »saj sem jaz tu — jaz, gospa Molyneux!«

Hišna Richards je le predobro vedela, kdo je prišel, in besede, ki jih je slišala, so samo povečale njeno grozo. Kričec na ves glas je drvela naprej in prihitela do salona. Iz tega je zdaj stopila Evgenija in obenem sta se v ozadju večje prikazali še dve drugi služkinji.

»Za boga, kaj se je vendar zgodilo...?« je začela Evgenija, a v naslednjem trenutku ji je zastal glas; tudi ona je zagledala — duha

»O — o — o,« je kričala obupana hišna Richards, »duh gospe Molyneux se je prikazal. Ves kravaj, ves kravaj! Pomagajte, pomagajte! Sama kri!«

Kričanje iz treh grl je bil odgovor na te klice. Obe služkinji sta izginili hitreje, kakor sta se bili prikazali in slišalo se je samo zaloputanje vrat; hišna Richards je pa Evgenijo potegnila za seboj v salon; ta je imela še toliko prisotnosti duha, da je bližajočemu se »duhu« vrata pred nosom zaprla in zaklenila. Hišna pa je dirjala naprej in se je vstavila šele pred slušalom svoje gospodinje.

»Ves — kaj?« je vpraševala gospodična Maepherson.

»Govorite vendar jasno, Richards, in ne sopite tako!... Ves kravaj? Kdo? Stal v jedlinici? Katera gospa?... Molyneux?«

»Njen duh, njen duh,« je kričala hišna Richards. »Spodaj v veži je! V veži! Natančno sem ga videla! Kakor vidim zdaj vas, milostiva! Votle oči ima, od prstov mu curlja kri in po žveplu diši.«

Če bi bila gospodična Maepherson čitala v zvezkih izhajajoči roman »Zakleti baron«, bi bila takoj zapazila podobnost med duhom njene netjakinje in med duhom romana. Tako pa je morala verjeti, kar ji je pripovedovala njena netjakinja.

Nesrečna prikazen je med tem poskušala s posvetnim pametnim vedenjem vzbuditi dvome, da bi bila duh.

(Dalje prihodnjic.)

Je pa s tem tudi odbor dokazal, da ni spal, ampak je bil celo leto neumorno pri delu in svojo nalogo tudi častno izvršil. Na to so se vršile volitve in je bil enoglasno izvoljen za predsednika g. Tone Vahtar, za podpredsednika pa g. Miro Luznar. Za odbornike so bili izvoljeni gospodje: J. Setina, F. Vajzel, I. Vrečko, A. Lunaček, M. Vahtar in F. Kolar, za namestnike pa gg. V. Virens, J. Furlan, M. Likar in J. Počkaj; za revizorje gg. R. Köchler in A. Šega. S tem je bil končan glavni del občnega zbora, a pri slučajnotih oglasilo se je k besedi več gospodov, med katerimi tudi navzoči Opatijski župan gospod Julije Miran, ki je posebno naglašal, da ne more najti besede, s katero bi se mogel primerno pohvalno izraziti o delovanju odbora in koristi društva. Mi pa, ki smo bili tudi navzoči pri ti slovenski slavnosti, ne bomo trtili besed, ampak rečemo samo: plovite naprej, kakor ste počeli na obali Slovanskega sinjega morja in gotovi moremo biti, da nam bode sijalo enkrat lepše sonce svobode, kakor nam sije sedaj. V bratškem objemu z našimi najbližjimi brati Hrvti, brk ob brk, z uma svetlim mečem, združeni v enem taboru, premagali bomo vse ovire pred našim ciljem. Za sedaj pa samo: hvala vam, ki ste prevzeli nase to sveto nalogo, izvršite jo častno, pa vam bode gotovo uboga naša domovina hvaležna.

Goriški deželni zbor — slovenski klerikalci obstoja s škofom vred iz 30 članov. Škof pa običajno se jama ne zahaja, če ni ravno kaj posebno zanimivega zanj, in če ga ravno ne potrebujejo, zato lahko rečemo, to zakonodajno delo opravlja 29 goriških funkcionarjev in med temi je 14 Slovencev in 15 Italijanov. Od teh poslancev manjka sedaj 6 poslancev ljudske stranke italijanske in slovenski poslanci trgov in mest. Lahko pa se zgodi, da izgube slovenski klerikalci tudi enega poslanca. »Edinost« piše glede tega sledeče: S. L. S. proti izgubi enega poslanca, namreč Kosmača, bivšega župana v Cerknem. Proti Kosmaču se je dvignil sam cerkijanski dekan dr. Knavs, ter ga obdolžil v »Novem času« nekorektno občinske uprave. Ta obdolžitev je bila tako težka, da je Kosmač padel pri volitvi župana. Revizija občinskih računov izza njegovega županovanja, izvršena po deželnem uradniku, pa je ugotovila primanjkljaja 5655 K. Del je že pokrit, 3900 K mora pokriti Kosmač tekom pol leta. Zato je opravičeno vprašanje, koliko časa se ostane Kosmač poslanec? Če odpade torej še Kosmač, bo manjkalo v goriškem deželnem zboru že 8 poslancev in bi jih ostalo le še 11. Poleg tega pa niso hodili lanske leto k sejam 3 poslanci slovenskega veleposestva in kraški poslanec. Ako bi bil torej le toš zopet sklican deželni zbor brez sporazuma z manjšino, odnosno brez dopolnilnih volitev, bo sedelo v deželnem zboru mesto 30, morda 18, morda pa še celo samo 17 poslancev, ki bodo veljavno sklepali zakone za Goriško. Žalostno je to in obenem tragikomično.

Kaj zahtevajo laški učitelji? Zveza laških učiteljev je na svojem zadnjem občnem zboru v Gorici zahtevala, da naj se otvori na ljudskih šolah pripravljalni razredi za one učence, ki nameravajo vstopiti v srednje šole. Ljudska šola baže ni sposobna, da bi usposobljala učence za srednje šole. Ta zahteva se bo predložila deželnemu zboru, ki bo sklican, kakor ve povedati poročevalec, sklican sredi meseca marca?

Samomor vojaka. Pri planinskem polku v Gorici se je ustreli v prsi z vojaško puško deseterik Dolenc. — Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je še isto noč umrl.

Samomor v Trzinu. V Trzinu se je zastrupila brezposelna natakarka Terezija Stucin, doma na Čerklijanskem, ki je stanovala začasno pri svoji prijateljici Josipini Kobalovi v hiši pri »Črnem orlu«. Našli so jo v svoji sobici mrtvo. Vzrok samomora je ta, da je pobegnil pred kratkim njen ženin v Ameriko.

Tržaški občinski svet. Po prebranju raznih prošelj in spomenic, med katerimi je najbolj značilna spomenica društva italijanskih učiteljev, ki opozarja na pomanjkljivost šolstva in o kateri bomo še poročali, ko pride iz odseka, se je pričela v zadnji seji tržaškega občinskega sveta podrobna razprava o proračunu iz leta 1913. Po daljši debati glede okolišinskih vaških načelnikov je bil sprejet še predlog finančne komisije, ki dovolj draginsko doklado mestnim uradnikom. S tem je bila seja končana.

Za admirala »Bokeljske mornarice« je bil izvoljen Conte Krile Vis-kovič.

Polet treh hidroplanov avstrijske mornarice iz Pulja v Trst in nazaj. Včeraj so se dvignili v Pulju vojaški piloti pomorski častniki V. Woseček, Viktor Klobučar in G.

Baufield z vojaškimi hidroplani v puljskem pristanišču in so preleteli obrežno črto, preleteli so samo dva večja zaliva, do Trsta, še prej ko v eni uri. Piloti so zasledovali najprej vaje avstrijske mornarice, nato so se dvignili v višino približno 500 m in odpluli proti Trstu. Višje kot 550 m se niso mogli dvigniti, ker je bil zgoraj tako hud mraz, da so motorji za momente obstajali. Tudi je vladala v višini gosta megla in se v višji višini ne bi bili mogli orijentirati in držati nad obrežjem. Nad tržaškim pristaniščem so se spustili zrakoplovci z višine 400 m na morje in pristali v pristanišču pri svetilniku. Tam jih je sprejel fregatni kapitan Conte Smechia in jim čestital na vrlo uspešnem poletu. Ob 4. popoldne so se vrnili zrakoplovci zopet v Pulj.

Bosanski izseljenci. Lloydov parnik »Abbazia« je pripeljal včeraj iz Soluna v Trst zopet 600 bosanskih izseljencev. Nastanili so jih v pomorskem lazaretu pri Sv. Jerneju.

Ustavljen nemški list v Pulju. Zaradi nastalih nesporazumljenj med delavstvom in uslužbenci, so sklenili izdajatelj nemškega lista v Pulju »Polar Tagblatt«, da list začasno ustavi.

Nova avtomobilska zveza. Francoski inženir Tissier je prošil za dovoljenje nove avtomobilske zveze Reka, Opatia, Trst, Postojna. Prevažali bodo osebe in blago. Osebnih vozov bodo imeli po 8, 18 in 24 sedežev. Cena bo 7 vinarjev od kilometra.

Nameravana stavka na Reki. Delavci na Reki so sklenili, da bodo v slučaju, če prične ogrski delavci politično stavko, z njimi solidarni in bodo tudi na Reki pričeli stavkati. Ustanovili so v ta namen že poseben odbor.

Jeseniške novice.

Sanje kaplana Kogejja smo čitali v sobotnem »Slovenecu« med »Jeseniškimi novicami« glede razpuščene tovarniške godbe. V svojih sanjah in domišljavosti je izračunal, da ima rajnka tovarniška godba še okoli 22.000 K premoženja z obrestmi vred brez vsakega odbitka. Koliko je še na prodanih in neplačanih muzikalijah, še sam ne ve, še manj pa upravitelj godbe. Pribijemo za danes samo to, da se dosedaj ni niti en instrument, niti en komad muzikalij prodal, marveč samo nekaj muzikalij se je izposodilo v prepis. Ker kaplan Kogej se do danes ni niti fika prispeval h godbi in je ne vodil, se mu bo dala prilika pred sodiščem dokazati svoje trditve. Dotlej pa molčimo!

Katoliško delavsko in izobraževalno društvo na Savi krepko napreduje! — Člani (Čuki) so si nakupili bikovke ter se vsak večer po cestah napadali in pobijali, dokler niso napravili reda orožniki. Razen bikovk so si omislili ti krščanski čuki še pištole ter streljali okoli hiš. Prebivalstvo v Novi vasi je postalo vsled tega skrajno nemirno in razburjeno ter to početje naznanilo orožnikom!

Boj med fanti je nastal, kakor se nam iz verodostojnega vira poroča radi 13letne Micike R. iz katoliškega konsuma! — Neki Čop jih je pošteno izkupil z bikovko. Kmalu pa dobijo razni Bernardčki in Bertonečki priliko si ohladiti vročo kri v kranjskogorski »špehamri«, kamor najbrže lepa Micika ne pride.

Katoliško delavsko in izobraževalno društvo raznih Orlov in Čukov na Savi se nahaja res pod izvršnim vodstvom. Če bi hoteli vse popisati, kar se je v tem domu pripetilo, bi bil »Slov. Narod« za cel teden mnogo premajhen. Odkritosrčno pa moramo pibiti, da je bila pod župnikom Zabukovcem vsa druga morala!

Žene, matere, neveste itd. katoliških delavcev so se pretekli teden močno razjezile nad žganjarijo v katoliškem konsumu. Prišle so pozno v noč, skoraj v spodnjih krilih, po drage boljše polovčnike ter se močno razhudile. Končno jih je pomiril župnik Skubic z obljubo, da se v kratkem katoliška šnopsarija zapre.

Zapustiti nas hočeta naša nam nad vse priljubljena gospoda — župnik Skubic in kaplan Kogej. Prvi gre za dekana v Rajbeno, drugi pa za župnika na Gorjuše. Srečno pot in obilo sreče! Adijo!

Malo računa. Kako nesramno odira ubožnega delavca — trpina grofovska duhovščina, kako brezsmilno in grošno ravna oni delavec, ki si pritrjuje od svojih ust zadnji novčič, da ga daruje za razne klerikalne komedije, dome itd., le da se na delavčeve stroške zabava prešerna in lena gospoda. Naj navedemo malo računov, koliko dohodkov ima približno duhovnik na Jesenicah. Ti ubogi delavec, ki moraš s svojimi 120 K rediti ženo in kopico otrok, boš potem še nosil dvajsetice za očenaše in spovedne listke! Hočemo pa tudi poka-

zati, kako malo je duhovnikom za vero, če zahtevajo za vsak očenaš na prižnici 20 v, za vsako velikonočni spovedni listek 20 v, za vsako označeno mašo 20 v več itd. Nočemo navesti fajmoštrovih dohodkov, ker bi se vam zdelo nemogoče, zato naj navedemo samo dohodke kaplana Kogejja. Da mašuje vsako nedeljo na Savi, mu odstopi tovarna ves izkupiček od klopi v znesku 306 K na leto, potem se pobira med mašo in če vzamemo najmanjši znesek vsako pot 10 kron je to najmanje letnih 600 K (52 nedelj, prazniki itd.), potem mu plačajo še ljudje vsako mašo najmanje po 4 K, je to zopet 240 K, potem ima na Jesenicah še 300 delavnih dni, ki ima gotovo vsako mašo plačano recimo samo 2 K — je to zopet 600 K, kot kaplan ima od države letnih 600 kron. Kateheta na nemški šoli ima 1000 K, on polovico tega, je torej 500 kron, na ljudski šoli ima 240 K. Potem ima na leto najmanj dva ofra (na Savi in Jesenicah) — najmanjši dohodek iz tega je gotovo 300 K, za velikonočne spovedne listke po 20 v letnih 100 K, tako tudi za očenaše po 20 v, na prižnici 100 K, krsti in pogrebi mu neso na leto tudi najmanj 200 K, od občine dobi »podpore za drva« 300 K in še drugih raznih dohodkov kakih 1400 K. Ima torej približno najmanj 4486 K na leto, na mesec okroglo 375 K dohodkov. Stroškov nima nobenih, kakor da dá fajmoštru za hrano 44 K na mesec, stanovanje ima pa prost. Cerkev na Savi po vsem oskrbuje tovarna, za pevec pobirajo vsako leto posebej. Lepa plača! Sicer je bila dosedaj navada, da je na Savi maševal drugi kaplan (ali kakor pravijo ljudje »ta mal kaplan«), ali »kolegijalni«. Kogej mu ne privoščijo tega!! Zastonj ne nosi tako visoko glave, kdo ve, koliko dobi celo zato!!

Drugi veliki gorenjski korso se vrši 4. februarja t. l. popoldne ob 3. uri od »Jelena« na Savi skozi Jesenice. Korsu se pridružiti je dovoljeno samo dostojnim maskam. Vrši se le v lepem vremenu. Vabimo tudi znanje goste, da si ogledajo zelo zanimive maske! Po korsu v dvorani pri »Jelenu« ples. Vstopnina za maske 1 K — za nemaske 2 K. Godbo oskrbi I. del. orkester g. Modreta. Za dobro postrežbo in zakurjeno dvorano je preskrbljeno. Čisti dobiček je namenjen pevskemu društvu »Sava«. — Reditelji.

Dnevne vesti.

Občinski svet ljubljanski bo imel v sredo, dne 29. januarja izredno sejo. Prihodnja redna seja meseca februarja se preloži, ker je prvi torek v mesecu pustni torek, na torek, dne 11. februarja.

Pritožba na upravno sodišče. Iz zanesljivega vira poizvemo, da se je proti zadnjima sklepoma našega deželnega odbora, s katerima se je prevzela neutensjena garancija naše dežele za vse vloge »Ljudske posojilnice« v Ljubljani, vložila pritožba na upravno sodišče. V ti pritožbi se iz vaja, da sta zgoraj omenjena sklepa našega deželnega odbora nezakonita, ker nista bila deležna najvišje sankcije, oziroma se niti nista predložila v najvišjo odobritev. K ti, za našo deželo in za njeno gospodarstvo zelo pereči zadevi se bomo skoro zopet vrnili in obširneje o ti stvari pisali.

Podržavljenje ljubljanske policije. Ne dvomimo čisto nič, da pride čas, ko se bodo klerikalci bolj kakor vsakdo drugi kesali, da so s toliko vmem pomagali podržaviti ljubljansko policijo. Nekaj se jim je že začelo svitati. Zadnjič so povedali v vsi skromnosti, da jim ni všeč, ker hoče vlada iz državne policije v Ljubljani napraviti nemško-nacionalno institucijo. To je res več kakor čudno, da je vlada na vodilna mesta bodoče državne policije ljubljanske postavila tri nemške nacionalce, grofa Küningla, dr. Skubla in Junowicza. Zaman pa se klerikalci trudijo, da bi s platoničnimi ugovori odvalili od sebe sokrivdo na teh imenovanjih. Klerikalci so imeli moč in priliko zagotoviti, da bi bili domači slovenski uradniki prišli k državni policiji in sicer takrat, ko so v deželnem zboru sklepali zakon o podržavljenju ljubljanske policije. Znano je bilo klerikalcem prav dobro, da je imel deželni predsednik povsem proste roke, ker se je ministrstvo postavilo na stališče, da ne nastavi samo uradnikov, ki si jih izbere deželni predsednik. A namesto, da bi se bili klerikalci zavzeli za domače slovenske uradnike, so brezpogojno vse votirali, kar je vlada hotela. In tako imajo danes malo častno zaslugu, da se ustanovi v Ljubljani nemško-nacionalna državna policija. Prvo besedo bo imel gospod Fink, ki bo ravnatelj pomožnih uradov in seveda še najbolj pozna ljubljanske razmere in policijsko službo sploh, eden stebrov pa bo Junowicz, o katerem se čujejo prav zanimive stvari v Trstu

so ga že davno do grla siti. Junowicz ne zna ne italijanski, ne slovenski in njegov neposredni predstojnik bo jako vesel, da se ga iznebi. Ta predstojnik se je nekdo izrazil: 26 let sem služil, ne da bi se mi bilo moglo kaj reči, zdaj sem pa zaradi tega — Junowicza dobil že dva ukora. Junowicz je s strankami skrajno oduren in nalaga gorostasne kazni — ali je bilo mar ravno to odločilnim faktorjem tako simpatično, da so ga poklicali v Ljubljano? Dosedanji policijski komisar pri deželni vladi, dr. Trnovc, je že zapustil Ljubljano in se vrnil v Trst — torej smemo vsak čas pričakovati, da stopi Junowicz na njegovo mesto. V kratkem bo tudi dr. Skubl končal svoje prakticiranje pri dunajski policiji in pride v Ljubljano, nakar pojde grof Küningl prakticirat za policijskega ravnatelja. Doslej še ni odločeno, koliko moštva mestne policije bo država prevzela, vendar se čuje, da je zelo izbirčna in da hoče precej osebja dobiti od drugod.

Oči se jim odpirajo! Malo po malo spregledujejo tudi Nemci, da je politika avstro-ogrsko monarhije nasproti mladim in napredujočim narodom na Balkanu popolnoma zgrešena in državi sami škodljiva. Tako je bila »Bohemia«, glasilo čeških Nemcev, doslej med najglasnejšimi klicatelji za neizprosno nadaljevanje Aehrenthalove politike proti sosedni Srbiji. Nedavno tega pa je priobčila članek, v katerem pravi med drugim: »Avstrijska politika na Balkanu je bila dosedaj spremenljiva, vendar pa vedno izrečno sovražno balkanskim narodom. S tem smo dosegli, da se je še tisti mali ostanek simpatij, ki smo ga še imeli, spremenil v mržnjo in sovraštvo. Z vojno se je položaj še bolj spremenil nam na škodo. Srbija je vzrastla, ugroza nas politično, a balkanska zveza nam preti v bodočnosti celo z vojno. A mi zase nadaljujemo svojo politiko sovraštva. Toda pri nas je danes bolj kakor kdaj preje potreben političen preobrat. Ta preobrat pa mora biti tak-le: Avstro-Ogrska privoli v razširjenje Srbije, ji pripusti svobodno pot na morje, toda vse to pod pogojem tesne gospodarske združitve z našo državo. Pa treba bo iti še dalje. Maksimilijan Harden je nedavno tega v svojem dunajskem predavanju poudarjal, da Avstrija ne sme trpeti, da bi na njenih južnih mejah vznikla nova velesila. Toda naša diplomacija ni mogla zabraniti zveze balkanskih narodov in mora za to presojati gotovo situacijo docela drugače. Ako vznikne ob naših južnih mejah nova velesila in ako hočemo ohraniti trajen mir, potem moramo storiti to-le: »Avstrija mora zapustiti dosedanja pota svoje balkanske politike, oživotariti mora novo dalekovidno in velikopotezno politiko, to je osnovati mora z vsemi balkanskimi državami carinsko zvezo in v mislu te tudi vojno pogodbo. Samo na ta način nam je mogoče odvrti vojno nevarnost trajno, na desetletja!...« Pametne besede so to, toda zdi se nam, da prihajajo že prepozno. Tisti, ki delajo pri nas zunanjo politiko, so se že preveč zagrizli v svojo balkansko narodom sovražno politiko in ni se nadejati, da bi prišli do spoznanja, da hodijo po krivih potih. Zato se bodo razmere na Balkanu razvijale v sedanjih novi kolotečini, kar pomneja toliko, kakor v protiaustrijskem mislu. Avstrija je bila poklicana, da igra vodilno vlogo na Balkanu, bila bi lahko mogočna protektorica balkanskih držav, toda s svojo bedasto, Slovanom sovražno politiko je srečno dosegla, da je za vedno doigrala na Balkanu. Zato pa se ima zahvaljevati izključno samo svojim britnim diplomatom in modrim državnikom.

Avstrijski general prorokuje vojno! V včerajšnji dunajski »Die Zeit« je priobčil aktivni podmaršal, Ivan Cvitkovič, zanimiv članek, ki mu je dal naslov: »Misli o balkanski vojni.« Konec tega članka se glasi tako-le: »General pl. Bernhadi piše v svoji najnovejši knjigi »Naša bodočnost, svarilo nemškemu narodu«, da nastane že v bližnji bodočnosti nevarnost splošne vojne. Po njegovem mnenju je splošni položaj zlasti v Evropi dosegel takšno stopnjo napetosti, kakršne ni bilo nemara v nobeni prejšnji dobi, niti v času Napoleona I. Kar se sedaj godi in kar se bo nadalje godilo, kar se pod pritiskom razmer gotovo tudi mora zgoditi, ne kaže, kakor da bi imele velesile namen opustiti svoje bojne pozicije. Dogodki na Balkanu pa tudi niso taki, da bi zmanjševali nevarnost, o kateri govori general Bernhadi. Prav nasprotno! Novo se snuajo državna skupina je v stanju, da občutno moti dosedanje ravnovesje med velesilami, ki si stoje nasproti. Ker se v kompleksu balkanskih vprašanj, ki se dajo težko razvozlati, križajo interesi vseh narodov in držav, ni zanesljivo upati, da bi bil mogoč miren izhod iz trenutnega svetovnega položaja, razen ako se priigodi kak čudežen preokret. In tako prihajam k pesimističnemu sklepu. Zdi se, kakor

da bi vse sililo v mislu sedanjega splošno in izključno vladajočega principa o politiki sile k nasilni rešitvi! — General Cvitkovič je torej mnenja, da stojimo na pragu splošne evropske vojne. Kakršen je položaj sedaj, moramo priznati, tudi z naše strani, da ima generalova sodba 90% verjetnosti zase!

»Shod železničarjev.« Pod tem vabljivim naslovom so sklicali socialni demokrati v četrtek zvečer shod v areni Narodnega doma, z namenom, kakor smo spoznali na shodu in čutili tudi že preje, da operajo svojo blamažo napram železničarjem in drugim delavcem, ki slepo slede mednarodni socialni demokraciji, blamažo, ki so jo doživeli v zadnjem času s svojimi obljubami napram svojim pristašem, pred vsem napram železničarjem. Gotovo je vsakemu prosto, da se zagovarja, celo pred sodnijo se sme obtoženec lagati, in gotovo tudi socialnim demokratom prepuščamo popolnoma na prosto, da se zagovarjajo, magari zagovore, tudi po svoje. Obtoženi so itak, in prosta jim je pot zagovora. Zborovanje, o katerem pravi »Zarja«, da je bilo vrlo dobro obiskano, pri čemer se nam vsiljuje samo vprašanje, koliko je bilo med navzočimi socialnih demokratov, ali vsaj pravih, je otvoril sodrug Kršič. V predsedstvo sta bila izvoljena sodruga Petrič in Zupan. Kot prvi in glavni govornik je nastopil Ethin Kristan, ki je z uprav amerikskega entuziazmom napadal vse, kar ni rdečega in prostodušno, kar z mirnim srcem zvrnil krivdo, da niso socialni demokrati dosegli tega, kar hočejo, na tuja ramena, češ, vi ste krivi, ker niste z nami. Taka taktika je navidez jako lepa in dobra, toda gosp. Kristan jo lahko uporablja samo proti svojim pristašem, kakršni so bili v areni, nikakor pa ne obvelja taka taktika napram ljudem, ki imajo vsaj nekoliko več političnega pregleda in se vsaj nekoliko zanimajo za dnevne politične dogodljaje. Da so se železničarji prepričali na lastni koži, koliko se pač smejo zanašati le na moč socialnodemokratske stranke, je govornik prav dobro povedal. Govor E. Kristana je spoponil po njemu lastnem žanru še sodrug Kopač z raznimi detaili in predložil končno resolucijo, ki seveda strašno obsoja vse one, ki niso in ne bodo nikdar hodili za socialnodemokratsko procesijo, dasi ima spredaj na čelu rdeč ali črn križ. Sodruga Kopač je nato poročal o državni konferenci premikalnega osebja na Dunaju in opravičeval upravičene zahteve premikalnega osebja, ki zahteva upravičeno premikalne doklade, katerim se hoče izogniti železniško ministrstvo z uvedbo premikalnih premij, katere so se na nekaterih postajah za poskušnjo že uvedle. Tudi tozadevna resolucija, ki natančno določa zahteve železničarjev in ostro obsoja postopanje železniškega ministrstva glede uvedbe premikalnih premij, je bila sprejeta. S tem je bil »Shod vseh železničarjev« zaključen, zaključena pa gotovo še ni debata o teh vprašanjih in gotovo se bodo še drugi železničarji oglašili, ki bodo primerneje in morda malo treznejše obravnavali ta kočljiva železniška vprašanja, iz katerih si hoče kovati socialna demokracija največji kapital.

Za prezidijalista pri deželni vladi pride na mesto grofa Küningla okrajni glavar kamniški Kresser.

Promocija. Včeraj je promoviral na graški univerzi doktorjem prava gosp. Karel Skapin, odvetniški kandidat, sedaj v sodni praksi v Trstu.

Odbor »Rdečega križa balkanskih držav«. Glasom sklepa odbora »Rdečega križa balkanskih držav« sta pregledala v to zaprosila na gg. Viktor Rohrman, veletržec v Ljubljani in Iv. Pribil, v Ljubljani pisma, račune, odrezke poštinskih nakaznic ter primerjala taiste z vpisi v glavno knjigo in izkazi »Slov. Naroda«. Po natančnem pregledu sta dognala imenovana gospoda: »Pregledala in vse v redu našla. V Ljubljani, dne 24. januarja 1913. L. Pribil l. r. V. Rohrman l. r.« — Račun o izdatkih položi l. blagajnik g. dr. Tone Gosak v prihodnjih dneh, ker se je revizija knjig končala šele včeraj dne 24. januarja zvečer.

»Novi Akordi«. slov. glasbeni list, prinaša med drugo jako zanimivo vsebino tudi precej ostro pisane kritike, ki so za izboljšanje pevskih razmer umestne in nujno potrebne. Prav pa ni, da se odlomke teh kritik, ki obdelavajo eno ali drugo osebo spravlja v dnevnik in to le iz hudobije in političnih ozirov. Nekaj podobnega je ponatisnil iz »Novih Akordov« včerajšnji »Slovenec«, ki o vsem glasbenem gibanju, ki ni pod Svetkovim in Štefetičevim protektoratom, dosledno molči. Če že hoče »Slovenec« kaj slovenski glasbi koristiti, naj poročaraje, zakaj so postale pevske priredbe slov. klerikalnega glasbenega (!) društva »Ljubljane« tako redke. Pove naj, kaj so tisti obljubljeni simfonijski koncerti

da bi vse sililo v mislu sedanjega splošno in izključno vladajočega principa o politiki sile k nasilni rešitvi! — General Cvitkovič je torej mnenja, da stojimo na pragu splošne evropske vojne. Kakršen je položaj sedaj, moramo priznati, tudi z naše strani, da ima generalova sodba 90% verjetnosti zase!

»Shod železničarjev.« Pod tem vabljivim naslovom so sklicali socialni demokrati v četrtek zvečer shod v areni Narodnega doma, z namenom, kakor smo spoznali na shodu in čutili tudi že preje, da operajo svojo blamažo napram železničarjem in drugim delavcem, ki slepo slede mednarodni socialni demokraciji, blamažo, ki so jo doživeli v zadnjem času s svojimi obljubami napram svojim pristašem, pred vsem napram železničarjem. Gotovo je vsakemu prosto, da se zagovarja, celo pred sodnijo se sme obtoženec lagati, in gotovo tudi socialnim demokratom prepuščamo popolnoma na prosto, da se zagovarjajo, magari zagovore, tudi po svoje. Obtoženi so itak, in prosta jim je pot zagovora. Zborovanje, o katerem pravi »Zarja«, da je bilo vrlo dobro obiskano, pri čemer se nam vsiljuje samo vprašanje, koliko je bilo med navzočimi socialnih demokratov, ali vsaj pravih, je otvoril sodrug Kršič. V predsedstvo sta bila izvoljena sodruga Petrič in Zupan. Kot prvi in glavni govornik je nastopil Ethin Kristan, ki je z uprav amerikskega entuziazmom napadal vse, kar ni rdečega in prostodušno, kar z mirnim srcem zvrnil krivdo, da niso socialni demokrati dosegli tega, kar hočejo, na tuja ramena, češ, vi ste krivi, ker niste z nami. Taka taktika je navidez jako lepa in dobra, toda gosp. Kristan jo lahko uporablja samo proti svojim pristašem, kakršni so bili v areni, nikakor pa ne obvelja taka taktika napram ljudem, ki imajo vsaj nekoliko več političnega pregleda in se vsaj nekoliko zanimajo za dnevne politične dogodljaje. Da so se železničarji prepričali na lastni koži, koliko se pač smejo zanašati le na moč socialnodemokratske stranke, je govornik prav dobro povedal. Govor E. Kristana je spoponil po njemu lastnem žanru še sodrug Kopač z raznimi detaili in predložil končno resolucijo, ki seveda strašno obsoja vse one, ki niso in ne bodo nikdar hodili za socialnodemokratsko procesijo, dasi ima spredaj na čelu rdeč ali črn križ. Sodruga Kopač je nato poročal o državni konferenci premikalnega osebja na Dunaju in opravičeval upravičene zahteve premikalnega osebja, ki zahteva upravičeno premikalne doklade, katerim se hoče izogniti železniško ministrstvo z uvedbo premikalnih premij, katere so se na nekaterih postajah za poskušnjo že uvedle. Tudi tozadevna resolucija, ki natančno določa zahteve železničarjev in ostro obsoja postopanje železniškega ministrstva glede uvedbe premikalnih premij, je bila sprejeta. S tem je bil »Shod vseh železničarjev« zaključen, zaključena pa gotovo še ni debata o teh vprašanjih in gotovo se bodo še drugi železničarji oglašili, ki bodo primerneje in morda malo treznejše obravnavali ta kočljiva železniška vprašanja, iz katerih si hoče kovati socialna demokracija največji kapital.

Za prezidijalista pri deželni vladi pride na mesto grofa Küningla okrajni glavar kamniški Kresser.

Promocija. Včeraj je promoviral na graški univerzi doktorjem prava gosp. Karel Skapin, odvetniški kandidat, sedaj v sodni praksi v Trstu.

Odbor »Rdečega križa balkanskih držav«. Glasom sklepa odbora »Rdečega križa balkanskih držav« sta pregledala v to zaprosila na gg. Viktor Rohrman, veletržec v Ljubljani in Iv. Pribil, v Ljubljani pisma, račune, odrezke poštinskih nakaznic ter primerjala taiste z vpisi v glavno knjigo in izkazi »Slov. Naroda«. Po natančnem pregledu sta dognala imenovana gospoda: »Pregledala in vse v redu našla. V Ljubljani, dne 24. januarja 1913. L. Pribil l. r. V. Rohrman l. r.« — Račun o izdatkih položi l. blagajnik g. dr. Tone Gosak v prihodnjih dneh, ker se je revizija knjig končala šele včeraj dne 24. januarja zvečer.

»Novi Akordi«. slov. glasbeni list, prinaša med drugo jako zanimivo vsebino tudi precej ostro pisane kritike, ki so za izboljšanje pevskih razmer umestne in nujno potrebne. Prav pa ni, da se odlomke teh kritik, ki obdelavajo eno ali drugo osebo spravlja v dnevnik in to le iz hudobije in političnih ozirov. Nekaj podobnega je ponatisnil iz »Novih Akordov« včerajšnji »Slovenec«, ki o vsem glasbenem gibanju, ki ni pod Svetkovim in Štefetičevim protektoratom, dosledno molči. Če že hoče »Slovenec« kaj slovenski glasbi koristiti, naj poročaraje, zakaj so postale pevske priredbe slov. klerikalnega glasbenega (!) društva »Ljubljane« tako redke. Pove naj, kaj so tisti obljubljeni simfonijski koncerti

in glasbena predavanja, razloži naj še v koliko je tekom dveh let napredovalo Svetkovo študiranje Cherubinijevega »Requiem«? Hic Rhodus, hic salta!

— **II. Veliki lovski ples.** Danes teden bomo že imeli priliko videti gorenje dvorane Narodnega doma izpremenjene v krasno okrašene lovske salone, kakor jih je videti le po velikih gradovih za časa enakih prireditelj. Stranski prostori bodo kazali lice pestrih taborišč in šotorišč veselih lovcev in njihovih brhkih družic. Med hladnim zelenjem pa se bo nudilo posetnikom mirno zavetje pred vrvenjem rajajočih lovcev, planincev in v pestrih narodnih nošah se vrtečih deklet. Impozantno doneče fanfare bodo spremljale posetnike po stopniščih v okusno odlično plesno dvorano, kjer jih bodo sprejeli sanjavi zvoki zibajočega valčka, v malo dvorano pa bodo vabil k šampanjskemu šotoru prijetni šramel-kvartet. Poseben vinski odsek je neutrudno na delu, da oskrbi najizbranejšo kapljico, na razpolago bo tudi najokusnejši prigrizek. Kratko in malo letošnja prireditev ne bo v nobenem oziru zaostajala za prvim lovskim plesom pred dvema letoma. Ker je namen prireditve, ki se vrši v korist »zelenega križa«, vse-skozi plemenit in človekoljuben, je tudi II. veliki lovski ples vsakomur najtopleje priporočati.

— **Zeleni križ.** Damski odbor II. lovškega plesa sklicuje sejo na dan 27. t. m. v ponedeljek ob 8. zvečer v damsko sobo Narodnega doma ter prosi vse cenj. gospe načelnice in gospodične, ki so prevzele sodelovanje in one ki nameravajo sodelovati pri šotorih, da to zadnjo sejo posetijo. Te seje se udeležijo tudi dekoracijski odsek, da poizve eventualne želje in nasvete cenj. dampredstojnice glede šotorov.

— **Slov. Čitalnica v Celovcu** priredi v nedeljo 26. t. m. v hotelu Trabesinger koncert s sodelovanjem vojaške godbe. Začetek ob 8. zvečer. Koncert traja do 10., potem ples. Ker je to prva enaka slovenska prireditev v Celovcu, vabimo in pozivamo slovensko občinstvo, zlasti **Gorenjce**, da se te prireditve v čim največjem številu udeležijo. Zlasti dobrodošle so dame, ker bo mnogo plesalcev, manj pa plesalk.

— **Vojaški zrakoplov v Ljubljani.** Včeraj popoldne se je spustil na vojaškem vežbališču na tla letalni stroj, na katerem je prišel iz Gorice nadporočnik R. Holek. Aeroplan je letel preko Ajdovščine, Vipave, Debelega vrha, Logatca in Vrhnike brez vsake nezgode. V Gorici se je dvignil v zrak okrog pol 11. dopoldne. V Ljubljano je torej prispel v poldrugi uri. V tem času je pretekel 120 km, dasi je bilo precej vetrovno. Zrakoplov je semtertja dosegel višino 2400 m. Danes med 11. in 12. uro bi se aeroplan imel vrniti v Gorico, toda dvomljivo je, da bi bilo današnje vreme ugodno za polet. Zrakoplov je ob 11. dopoldne plaval nad Zeleno jamo in Sv. Križem.

— **Ta se je pa vsekako prenačil!** Danes jutraj je čul prijatelji našega lista po prulskih vrtovih peti čimkovec veseli »gričev«. Pel ga je sicer nekoliko hripavo, a je bil vsekako še ta preglasen.

— **16 kazenskih obravnav** je bilo danes proti mlekaricam, ki so prodajale z vodo pomešano mleko.

— **Nič več se ni treba jeziti** zaradi slabe kave tistim gospodinjam, ki rabijo Kolinsko kavno primes. Ta kavna primes je namreč najboljši kavni pridelek, ki daje pravi kavi izvrsten okus prijeten vonj in lepo barvo. Ker je tudi pristno domače blago, je vse naše gospodinjje najraje kupujejo. Pazite pri nakupu na varstveno znamko »Sokol«.

Fantovski ples prirede rožnodolski fantje v soboto, dne 25. januarja 1913, v gostilni g. Ivana Končana v Rožni dolini. Čisti dobiček je namenjen »Sokolu« in Ciril - Metodovi družbi na Viču. Vstopnina 20 vinarjev za osebo.

Obdarovanje revnih šolskih otrok v Spodnji Šiški. Ker je vodja ljudske šole v Spodnji Šiški gospod Fran Lavtižar smatral za svojo dolžnost javno se zahvaliti Vincencijevi družbi, ki je obdarovala nekaj šolskih otrok, smo mislili, da bo to storil tudi sedaj, ko so obdarovala narodna društva v Spodnji Šiški nad 150 otrok. Ker pa tega ni storil, bodisi da se mu ni zdelo vredno, bodisi da ni smel ali si ni upal, naprosilo me je več staršev, naj jaz storim to v njihovem imenu. Upoštevajoč bedo, ki vlada v Spodnji Šiški, so se zbrali zastopniki vseh narodnih društev in sklenili obdarovati revno šolsko mladino z obutvijo, obleko in perilom. V ta namen so vsa društva prispevala iz svojih razpoložljivih sredstev in se obrnila tudi na občino v Spodnji in Zgornji Šiški s prošnjo za prispevke. Oba občinska odbora sta se zadovoljivo odzvala in darovala znatne vsote. Poleg tega je župan Seidl nabral med prijatelji precejšen znesek, gosp. Seidel Josip, po-

sestnik v Spodnji Šiški je sam daroval 100 K, gosp. Fran Golob je podaril za vse otroke klobasice. Tako je bilo možno, obdarovati tako veliko število otrok. V imenu staršev obdarovanih otrok se tukaj javno zahvaljujem vsem zgoraj naštetim dobrotnikom, zagotavljajoč jih hvaležnosti v vsakem oziru. Tudi svojim otrokom bomo vedeli pojasniti, kdo so bili njih prijatelji, da se jih bodo spominjali v poznejšem življenju, ko se jim bodo mogli tudi sami izkazati hvaležne. To bo vsem najlepše plačilo.

Oče obdarovanega otroka.

V okrajni šolski svet za ljubljansko okolico sta bila pri današnji volitvi izvoljena dva klerikalca, in sicer Fr. Lavtižar z 52 in Jernej Ravnihar s 50 glasovi, dočim sta dobila Janko Žirovnik 41 in Ivan Petrič 39 glasov. Omeniti je, da pri volitvi ni bilo pet volilnih upravičencev, pet jih je pa oddalo prazne glasovnice.

Zlata poroka. Jutri slavita v Sentjanžu na Dolenjskem zlato poroko posestnik Josip Jontes in njegova soproga Uršula. Dasi že oba v visoki starosti 80, odnosno 76 let, sta še vedno čila in čvrsta in imata še toliko humorja, da se lahko upa še na prihodnje slavlje. Josip Jontes se je udeležil tudi vojne v letu 1866. na Laškem. Živela!

Znani katoliški steber v Novem mestu, mizarski mojster Matko Malovič, je bil v Štemburjevi gostilni tepen in ven vržen. Kakor pravi sam, je dobil več poškodb in je vsled njih šest dni ležal. Tožen je zdaj gradbeni komisar Stokhammer, da je s pomočjo primarija usmiljenih bratov dr. Linhart Maloviča ven vrgel.

Apostolovanje v Dolenjskih Toplicah. Piše se nam: Zadnjič smo poročali, kaj početa topliški župnik in kaplan na prižnici in v spovednici — v nedeljo pa smo dobili odgovor na prižnici. Saj v cerkvi lahko govore duhovniki kar hočejo, ne da bi jim smeli prizadeti odgovarjati. Župnik Erzar se je zaletaval v »Slovenski Narod« in »Slovenski Dom« ter zagovarjal svojega kaplana zaradi nespodobnega govorjenja pri spovedi. Med drugim je rekel: Če pride k spovednici otrok, se z njim govori otročje, če pa pride umazana čunja, se pa z njo ne more drugače govoriti, kakor umazano. S tem je sicer inirektno, a z ozirom na razna dejstva znane določne osebe javno opsoval; vse tiste omožene ženske in vsa tista dekleta, ki so bila pri kaplanu pri spovedi in napram katerim je tako nespodobno govoril, da se vsem gnusi — je proglasil za umazane čunje. Skandal je to, da si hujšega ni misliti. Može, ali boste pustili na tak način javno pred celo faro zasramovati svoje zakonske žene in vi, fantje, svoje zaročenke? — Nadalje je župnik grozil, da na zadnjo uro ne dobi obhajila, kdor bo čital »Slovenski Narod« ali »Slovenski Dom«. Naj mož kar poskusi — kajti kolikorkrat bo to poskusil, toliko manj kronc bo dobil za pogreb. Bralci naprednih listov pa naj bodo potolaženi: če nimajo hujših grehov na sebi, bodo čisto gotovo izveličani, če jih pride tak »božji namestnik« obhajati ali ne. — Ob 10. je kaplan napravil krajšo pridigo. Še predno je na prižnici kaj drugega izpregovoril, je očividno jezen dejal: »Zahvaljujem se Vam, da ste me djali v »Narod« in v »Slovenski Dom«; svojo pridigo pa je končal z grožnjo: »Izzvali ste me, boj bom začel in ga z božjo pomočjo tudi končal.« Torej ne dovolj, da je pred obličjem tistega, ki je učil tudi sovražnike ljubiti, mesto miru in ljubezni oznanjal boj, ne, še božjo pomoč je klical na svojo satansko grožnjo.

Še nekaj, kar posebno označuje apostolovanje župnikovo na Toplicah. Na meji fare, ob desnem bregu Krke, stojita nedaleč vsaksebi dve podružnični cerkvi, sv. Martina in sv. Antona. Ko bi bilo treba župniku iti maševat k sv. Martinu, je raz prižnice oznanil, da bo maša le tedaj, če se gostilničarji izjavijo, da ne bodo pustili plesa. Okrog cerkve sv. Martina sta bili dve gostilni. V eni še nikdar ni bilo godbe, je namreč bolj siromasna gostilna to, zato tudi lastnik gostilne ni imel povoda, iti k župniku v farovž, ter tam kako izjavo podpisati, kakor je to storil drugi gostilničar, ki se mu kar hlače tresejo pred župnikom. Kaj je župnik storil? Ker je bil cerkveni god, so ljudje čakali na službo božjo, a božjega namestnika ni bilo, štrajkal je zaradi enega gostilničarja. To je bilo dne 10. ali 11. novembra. Pride pa god onega sv. Antona, ki se praznuje dne 17. januarja. Ljudstvo ima navado, da nosi ta dan prašičje meso v počestitev sv. Antona. Tega svetnika se duhovniki povsod veselejo; godovanje jim donese lepe prasiče gnat, klobase itd. To pot topliški župnik ni ničesar oznanil zaradi plesa. Prišel je in opravil svojo službo. Še vedno neumni ljudje so mu nanesti toliko prašičjega mesa, da je iz izkupička za meso spravil še 352 K kot čist dobi-

ček v svojo malbo in je pri tem še vse druge stroške pokrtil, torej je me-so vrglo najmanj 400 K. In glejte: tu pa se je plesalo in godilo in pilo, da se je vse kadilo, vse na — katoliški podlagi.

Šmihelska fara pod novo komando. Iz Šmihela pri Novem mestu nam poročajo: Cetrtek, 23. jan. je bil za našo faro pomembni dan. Dobili smo novega župnika v osebi znanega političnega petelina Stefana Terškana, dosedaj kaplana v Prečini. Naš župan Štembur je svojemu policajcu ukazal, naj gre v Kandiji od hiše do hiše s poveljem, da se morajo hiše okrasiti z zastavami. Ker je Šmihelska fara tako revna, da je Terškanov prednik zapustil samo dvestotisoč kror, je morala na ukaz »njegovega županstva« uboga Kandija potem »prostovoljnih« darov preskrbeti za slavalok ob cesti pri bolnišnici usmiljenih bratov. Ali podložniki njegovega županstva so večinoma uporniki, večinoma so hiše Kandijcev kazale z ostanke okinčano opeko. Tudi za slavalok z napisom: Pozdravljen novi župnik! — so komaj spravili skupaj. Ob 2. popoldne pripelje skozi mesto novomeški prost novega župnika v novo faro. Praviloma bi se sprejem moral vršiti na meji fare, pred državnim mostom. Ali ljuba sramežljivost pred meščani je ta sprejem pomaknila tja gori daleč do bolnišnice usmiljenih bratov. Tam je »njega županstvo« zbralo svoje pobožne duše. Tudi nekaj radovednih ljudi se je nabralo. »Njega županstvo« je bilo tako ginjeno, da ko se je novi župnik ustavil pred slavalokom, ni moglo na glas izreči svojega udanostnega pozdrava, nego je slavlencu le na ti-homa nekaj šepetal. Zanimivo za nas pa je, kaj je novi župnik odgovoril na županov pozdrav. To si moramo dobro zapomniti. Med drugim je župnik rekel: Kjer je mir, tam je božji blagoslov! (Štefan, glej, da te na te bese-de ne bomo morali kmalu spomniti!) Ali glavno znamenje njegovega pastirovanja pa tiči v teh-le besedah: Kjer je disciplina in pokorščina, tam je zmagala! Župnik še ni prišel pred oltar, pa je že mislil na svoj glavni poklic: uganjati klerikalno politiko v naši fari, kakor jo je kot kaplan v Prečini. In to politiko bo uganjal skupno z županom, to se je posebe naglašal, da morata župnik in župan skupno delovati in da je za to apostolsko delo neobhodno potrebna — pokorščina. Torej, ljubi Šmihelci, zdaj veste, pri čem da smo. Prišli smo pod novo komando novega župnika. Pokorni mu moramo biti že radi vprašanja, če bo novemu župniku res se dopadlo imeti nov — farovž na naše stroške. Pri volitvah se pa moramo ravnati, kakor bosta župnik in župan ukazala, to zahteva od nas disciplina in pokorščina.

Postojna dobi vojaško posadko? Kakor čujemo, dobi Postojna v doglednem času vojaško posadko. Ba je bo tam nameščena trdnjavska artiljerija. Med vojno upravo in postojnsko mestno občino se baje že vrše tozadevna pogajanja. Strategični položaj Postojne, ki leži ob križišču dveh cest, vodečih iz Italije, je nesporno tako važen, da je popolnoma umljivo, ako hoče vojna uprava to postojanko zasesti z vojaštvom.

Delegatje mirovne konference v Postojni. Da bo v najkrajšem času sklenjen mir na Balkanu, dokazuje sledeče dejstvo: Ravno kar je došlo na pristojno oblast v Postojni obvestilo, da si člani mirovne konference v Londonu ob svojem povratku v Carigrad, na potu v Trst in od tam naprej po morju v domovino želijo ogledati našo privlačno silo na sicer tako pustem Krasu. Pričakovati je torej — vsaj kolikor se da sklepati iz dotičnega dopisa — konec vojne, morda pa tudi popolnega prekinjenja mirovnih konferenc — tekom desetih dni. Če se mislijo tudi slovenski delegatje udeležiti tega izleta, se še ne ve. Vsekako pa bomo o tem poročali v najkrajšem času.

Zaročil se je gosp. Milan Lah, c. kr. poštar v Ložu z gđc. Alojzijo Trošit, učiteljico na Blokah.

Bléšče jezero zamrznilo. V Bleda se brzojavlja, da je zamrznilo jezero in bo v nedeljo izborno drsališče. Tudi na Bledu vladajo ugodne zimsko — športne razmere za vse vrste športa.

S Kranjske gore. Dne 17. januarja smo spremili k zadnjemu počitku v vseh krogih in slojih priljubljenega poštarja gosp. Ivana Hribarja, ki je moral zapustiti ta svet v naj-ljepsi dobi 32 let. Kako priljubljen in spoštovan je bil rajniki, je pokazala ogromna udeležba pri pogrebu. — Kranjskogorsko pevsko društvo je svojemu bivšemu neumornemu članu zapelo tri žalostinke. To pa našemu »gaspudu« ni bilo všeč. Zed začel je sprevoda je kazal svojo nevoljo, a kaj jo je povzročilo, smo izvedeli pri nedeljski pridigi. Še ni dobro opravil na prižnici običajne molitve, je že začel rohneti, da se mora ob pogrebi njegovi prositi dovo-

ljenja, če se sme peti in mu naznani-ti, kake pevci bodo peli, kdo bo pe-vovodja in kaj da se bo pelo. Poza-bil je samo zahtevali, da se mu mora naprej sporočiti, kdo se bo pogreba udeležil. Izjavil je dalje, da je name-raval pevce že pred prvim nastopom javno osramotiti, da pa je to opustil le zaradi nekaj drugih ljudi. — Ve-mo prav dobro, zakaj si je župnik za enkrat premislil in verno tudi vzrok njegove srditosti — povemo mu pa, da se je pelo pri pogrebi, ko njega še ni bilo v Kranjski gori, dr se poje in se bo pelo, ko župnika ne bo več v Kranjski gori.

Smuški tečaj v Bohinju. Ker so sedaj v Bohinju smuške vaje 27. do-mobranskega polka pod vodstvom gosp. poročnika Jul. Ringla in bodo trajale do 3. februarja t. l., se je de-želna zveza za tujski promet na Kranjskem obrnila s prošnjo na c. in kr. 3. korno poveljstvo v Gradec, da se smejo teh vojaških vaj udeleževa-ti tudi civilni krogi. Korno povelj-stvo je tej prošnji ugodilo ter se na to ugodno priliko opozarjajo vsa cenj. športna društva, kakor tudi p. n. športniki — prijatelji in se imajo zadevne prijave pošiljati na g. po-ročnika Jul. Ringla, Bohinjska Bi-strica, hotel Markeš. Ta smuški te-čaj v Bohinju bo pri ugodnih snežnih razmerah in zadostni udeležbi trajal tudi po 3. februarju vsako nedeljo ter bo tudi takrat poučeval imeno-vani gosp. poročnik. Pouk je brez-plačen, treba je le prinesiti seboj smuči. Daljna pojasnila daje deželna zveza za tujski promet v Ljubljani.

Zimski šport. Z Bohinja se nam poroča: temperatura — 6° Celzija, sankališče in šlitaža izvrstno, za smuči povsod izborna. Minulo nede-ljo privabilo je krasno zimsko vre-ma nad 300 izletnikov iz Trsta in Gorice v Bohinj in je bilo na sankali-šču zelo živahno. Jutri, v nedeljo, bo odprto športno in zabavno sankali-šče, da se ustreže vsestranski želji.

Sankališče na Lancovem je iz-borno. Prijatelji tega športa naj se pridno poslužujejo tega sankališča, dokler je vreme ugodno. Najbrže se vrši tudi v nedeljo tekma sankacev.

Kinematograf »Ideal«. Danes nov spored s tremi senzacijami, nam-reč krasna ameriška indijanska dra-ma: »Napad«, dalje vojni posnetki z balkanskega bojišča: »Zavzetje Lje-ša po Srbiji« in mimična drama »Spokornik sreče«. Razen teh vele-zanimivih slik predvaja se še pri-ljubljani »Gaumontov tehnik« in ko-mična učinkovitost »Moric in mala Ema« s Princem v glavni vlogi.

Nepoštena služkinja. Do dne 17. t. m. je služila služkinja Neža Dular-jeva iz Smarjete na Dolenjskem pri gostilničarju Ivanu Marinšku na Glincah št. 28 ter potem odšla v Ljubljano. Po njenem odhodu so opazili, da je izginila služkinja Jožefa Rusovi srebrna ženska ura z verižico, služkinji Ivani Tonijevi steznik in predpasnik, nekaj perila pa go-spodinj. Ker so oškodovanke tatvino naznanile orožništvu, je to obve-stilo policijo, katera je osumljenko danes izsledila v »Zavodu sv. Marte« in jo aretirala. Dolarjeva je imela pri sebi dvoje knjižice in sicer delavske in poselske. Aretovanka tatvino taji.

S ceste. Včeraj popoldne je hla-pec Fran Brajer na Kongresnem trgu z vpreženim vozom zadel v 69letno gluho zasebnico Marijo Mandičevo ter jo podr na tla ne da bi bila ta za-dobila pri padcu kako vidno poškod-bo. — Predvčerašnjem je na služki-nja Marija Dežmanova iz Smlednika z Marjinega trga v Wolfovo ulico z vpreženim vozom tako naglo in ne-previdno pripodila, da je zadela na-sproti prišlega krojača Frana Reiser-nerja in ga podr na tla, kateri isto-tako ni dobil pri padcu vidnih po-škodb.

Brez dovoljenja so se včeraj ho-teli v Ameriko odpeljati Dmitri Rok-nič iz Leničaka, kotar Toporsko, Matija Marincelj iz Delnic, Simonc Gaciša iz Vukmanica, kotar Vojnič, Milan Vojnovič iz Udline, kotar Voj-nič in Rade Baser iz Moravca, ko-tar Vojnič; Stefan Mravič iz Bo-viča, kotar Topovsko pa, ker je vse te nameraval odvesti v Ameriko. Namen je bil vsem preprečiti na juž-nem kolodvoru službujočo nadstraž-nik Kržan s tem, da jih je tik pred od-hodom vlaka aretoval. Oddali so jih pristojnemu oblastvu.

Nesreča. Včeraj se je v Loškem potoku posestnikov sin Jožef Koš-melj pri tesanju tako vsekval v levo-nogo, da so ga morali pripeljati v de-želno bolnišnico.

V Ameriko se je včeraj z južne-ga kolodvora odpeljalo 14 Hrvatov. Izgubljeno in najdeno. Delavec Fran Tihel je izgubil denarnico, v kateri je imel 3 K denarja. — Neki gospod je izgubil zastavni list, na katerem je bila zastavljena zlata ura. — Frostak - godbenik 27. pešpolka je izgubil tri srebrne klarinetne ob-ročke. — Neka gospodična je izgubi-la zlat ženski uhan. — Občinski taj-nik g. Fran Mrčina je našel denarni-co z manjšo vsoto denarja. — Služ-

kinja Meta Gustičeva je našla žen-sko krilo.

Zamenjana suknja. Dne 23. t. m. zvečer je bila v neki gostilni v Flor-janski ulici pekovskemu pomočniku Alojziju Koletiču zamenjana — ali namenoma, ali pomotoma, se ne ve — temnosiva, še nova, moderna zimska suknja brez podlage, ki je imela znotraj všito tvrdko »Gričar in Mejač«, vredna 40 K, z neko dru-go manj vredno in že ponošeno. Da zamenjalec ne boše imel neprijetno-sti, naj prinese Koletičovo suknjo na policijo, ali pa v dotično gostilno.

Narodna obramba.

Za Ciril - Metodov obrambni sklad so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg. in društva: 1081. podružni-ca družbe sv. Cirila in Metoda v Ko-baridu, plačala 200 K; 1082. Bogomir Pikel, kot volilo za t. očeta Gregor-ja Pikla iz Postojne, plačal 200 K; 1083. deseterica profesorjev v Kra-nju, plačala 206 K 05 vin.; 1084. žen-ska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Šmartnu ob Paki, plačala 100 K.

Društvena naznanila.

Društvo »Pravnik«. Letošnja glavna skupščina, ki je bila določena na ponedeljek, dne 27. januarja, se preloži na sredo, dne 12. februarja ob 8. zvečer pri »Zlatorogu« z običajnim dnevnim redom.

Občni zbor »Splošnega sloven-skega ženskega društva« se vrši v nedeljo, dne 9. februarja ob 5. popol-dne v društvenih prostorih, Rimska cesta 9.

»Sokol II.« naznanja svojim čla-nom, da se vrši V. redni občni zbor v nedeljo, dne 26. februarja ob 9. do-poldne v gostilni br. Frana Kavčica na Privozu. Na dnevnem redu so običajna poročila in volitev odbora, de-legatov za župo in S. S. Z. Mnogo-brojne udeležbe prosi odbor.

Shod N. S. Z. Opozarjamo po-novno na shod narodne socialne zveze, ki se vrši jutri v nedeljo ob 10. dopoldne v »Narodnem domu«. Narodno delavstvo in prijatelji istega vsi na shod!

Odbor Narodne socialne zveze ima v sredo, dne 29. januarja ob 8. zvečer v društveni posvetovalnici svojo redno sejo. Prosimo tovariše odbornike in člane nadzorstva, da se seje polnoštevilno udeležijo.

Mladinska skupina N. S. Z. se v kratkem ustanovi, ter se je že iz-volil pripravljalni odbor. Doslej se je pri-glasilo nad 100 članov vajencev. Tu čaka N. S. Z. še obilo dela, poseb-no na izobraževalnem polju, zato želimo, da vsi tisti, ki se zanimajo za mladino in njega bodočnost, prisko-čijo z nasveti in z delom N. S. Z. na pomoč, ker še je čas, da se reši in pošteno vzgoji naša mladina.

Posredovalnica N. S. Z. za delo in službe. Službe iščejo: 1 uradnik, zmožen za vsa pisarniška dela, 1 mi-zarski pomočnik, 1 ključavničarski pomočnik, 2 delavca, 1 služkinja za vsa dela, 1 krojaški pomočnik za Ljubljano. Posredovalnica N. S. Z. posluje brezplačno in so uradne ure vsako sredo in soboto od 5.—8. zve-čer in vsako nedeljo in praznik od 9.—12. dopoldne v društveni pisarni v »Narodnem domu«.

Društvo jugoslovanskih uradni-kov denarnih zavodov. Ustanovni občni zbor ljubljanske krajevne sku-pine omenjenega društva se vrši v nedeljo, dne 26. januarja ob 10. do-poldne v restavraciji Fiala (Gra-dišče).

Zveza jugoslovanskih železni-čarjev (podružnica Ljubljana) pri-re-di v soboto, dne 1. februarja v salo-nu pri »Kankertu« v Sp. Šiški pred-pustno veselico.

Pisateljsko podporno društvo v Ljubljani je imelo snoči redni občni zbor v restavraciji pri »Zlatorogu«. Zborovanje je otvoril predsednik društva prof. Perušek. Pozdravil je navzoče in se pred vsem spomnil umrlih članov, in sicer ustanovitelja Josipa Gorupa viteza pl. Slavinskega, častnega člana Antona Aškerc, odbornika prof. Frana Orožna in večletnega člana dr. Ludvika Jenka. Navzoči zborovalci so v znak njihovega častnega spomina vstali. Predsednik prof. Perušek je nadalje v kratkem omenil društveno delovanje, ki se omejuje seveda pred vsem na podporo podpore potrebnih pisate-ljev. Natančneje o tem je poročal društveni tajnik g. Macherc. Blagajnik g. prof. Funter je poročal, da znašajo prejemki društva 831 K 59 vin., izdatki pa 864 K 66 vin., med katerimi je podpor za 590 K. Društveno premoženje znaša 19.731 K 19 vin., in sicer za 88 K 43 vin. več, kot lansko leto. Društvena glavnica je naložena v »Mestni hranilnici«. Društvo šteje do sedaj 40 članov. Na predlog rač. preglednika ravnatelja Gerbiča so podelili zborovalci bla-gajniku absolutorij s splošno zahva-lo. Na mesto umrlega odbornika pro-fesor Orožna je bil izvoljen za ostalo

funkcijsko deho Frane Maizeli, stotnik v pok. Sprejet je bil tudi nujni predlog notarija g. Hudovernika, da sme odbor v slučaju izstopa ali smrti katerega člana kooptirati namestnika do prihodnjega običnega zbora enega društvenih članov. — Končno so izrekli zborovalci tople zahvalo za požrtvovalno delo v prid društva g. oficijala Podkrajšku, nakar je predsednik g. prof. Perušek zaključil zborovanje.

Slov. trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani naznanja, da se bo vršil XII. redni občni zbor v nedeljo 9. februarja t. l. ob 10. dopoldne v društvenih prostorih (Narodni dom). Na dnevnem redu so sledeče točke: Pozdrav predsedstva, poročilo tajnika, poročilo blagajnika, poročilo preglednikov računov, volitev odbora in slučajnosti. Gg. člani vabimo k prav obilni udeležbi.

Pozor! Slov. zidarsko in tesarsko društvo ima jutri ob 7. zvečer domačo predpustno veselico pri »Babiču« na Dolenjski cesti št. 10. Kdor se hoče izborni in neprislusno zabavati, je vabljen!

V Ljubljani se vrši 2. februarja ustanovni šod Zveze slovenskih ljudskih knjižnic v Ljubljani. Vsakdo ve dobro ceniti pomen knjižnice, ki je dostopna širši masi ljudstva. Ne bom na dolgo in široko govoril o koristi dobre zabave in poučne knjige. A kje jih naj dobi ljudstvo? Kupovati jih ne more. Ne, ne zmore denarja za ne. Ostane mu le knjižnica, iz katere si izposodi za mal denar dobro knjigo. A tudi knjižnice, ker niso dovolj finančno podprte, ker živijo same zase, ker nimajo trdne organizacije, ne nudijo čistočemu občinstvu dovolj. Manjka denarja in nekatere knjižnice izposojajo samo članom društev. Vsemu temu se mora odopmoči. Pri nakupovanju posameznih knjig naraste stroški ogromno. Treba je plačati polno ceno, poštnino, drago knjigotransportno vezavo, ki je prikladna samo za privatnike; za ljudsko knjižnico je potrebna trpežno in praktično vezavo. Marsikatera knjižnica izposoja nevezane knjige, ali pa leže nevezane po omara, ker nimajo v obližju knjigoveza. Zategadelj si je Zveza nadela nalog združiti vse slovenske napredne ljudske knjižnice. Zveza bo nakupovala knjige in za svoje članice oskrbovala trpežno in ceno vezavo. Zvezi je že sedaj obljubljenega mnogo popusta pri založnikih; ti vedo ceniti pomen organizacije knjižnic. O kulturnem pomenu organizacije bi bila vsaka beseda odveč. Nadalje bo Zveza oskrbovala svoje članice z vsemi tiskovinami in potrebščinami in to večidel brezplačno. Dalje bo Zveza skrbela, da bodo članice prejele vsakoletne veselice v prid knjižnic, da si na ta način zagotovijo stalen dohodek. Zveza ima nalogo združiti vse knjižnice v močno bojno falango za odpor proti prodajalcem nemštva in usiljivim Lahom. Zveza bo tudi ustanavljala knjižnice. Da se bo pa delo vršilo tem intenzivnejše, je potreba, da se čim številnejše udeležijo knjižnice in čitalnice ustanovnega shoda, dne 2. februarja ob 10. dopoldne v restavraciji »Novi svet« na Marije Terezije cesti v Ljubljani. Pomeniti se imamo mnogo. Dela je dosti. Rok tudi. Samo organizacije nam manjka! Pristopajte k Zvezi, podpirajte jo s knjigami in tudi z denarnimi prispevki. Vse je nasloviti na Zvezo slovenskih ljudskih knjižnic v Ljubljani, Wolfova ulica 10/I. Za vse informacije je Zveza vedno na razpolago. Uradne ure so ob delavnikih od 4.—8. popoldne in ob nedeljah ter praznikih od 9. do 12. dopoldne. Katera knjižnica še ni dobila na vpogled pravil in poslovnika Zveze, naj se obrne na njo, da ga dopošlje.

Vsi naprednjaki Šiškarji na občni zbor političnega društva Vodnik, ki se vrši dne 25. januarja 1913 ob polu 8. uri zvečer v salonu »pri Raci«.

Opozarjamo še enkrat na veselico, ki jo priredi tudi »Sokol« v Štepanji vasi pri bratu Josipu Anžiču (pri »Šoršu«) v Štepanji vasi. Odbor se je potrdil, da bo veselica nudila vsem posetnikom dosti užitka in zabave; zato se nadejamo obilne udeležbe.

Maskarada ribniškega »Sokola« pod devizo »Da b' dobre volje b'li«, se vrši dne 2. februarja. Dekoracija in vse predpriprave so v polnem tiru in bo ta veselica brezdvomno vse dosedanje prekosila.

Postojnski orkester priredi jutri, dne 26. januarja v dvorani »Narodnega hotela« v Postojni predpustno veselico. Čisti dohodek je namenjen za šolarsko kuhinjo v Postojni.

»Sokol« v Trebnjem. Občni zbor bo v nedeljo dne 26. t. m. ob 4. uri popoldne z navadnim dnevnim redom.

Sokol v Radečah pri Zidanem mostu. V soboto, dne 18. januarja se je vršila v hotelu »Gmainer« III. večerka Sokolova maskarada pod imenom »Fantazija«. Obisk je bil sicer slabši, nego prejšnja leta, vendar je uspeh v vsakem oziru zadovoljiv. Zahva-

ljemo se tem potom vsem, ki so k temu pripomogli, posebno pa še cenjenim rodbinam v Radečah in na Zidanem mostu, ki so društvu blagohotno naklonile razna darila. Ob enem naznanjamo, da se vrši v nedeljo, dne 26. januarja ob 3. popoldne v društveni telovadnici III. redni občni zbor društva z običajnim sporredom. Z gotovostjo pričakujemo, da se ga udeležijo vsi člani in prijatelji društva.

Akad. društvo »Slovenija« na Dunaju priredi svoj drugi izredni občni zbor v torek, dne 28. januarja t. l. v društvenih prostorih.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. V nedeljo, dne 26. januarja zvečer se izven abonementa, za lože par, prvič na slovenskem odru uprizori **Offenbachova vitezabavna burleska opereta »Orpheus v podzemlju«** pod kapelnistvom g. C. M. Hrazdine in v režiji g. I. Povheta. V glavnih vlogah nastopajo dame: Richterjeva, Settilova, Fantova, Bukšekova, Feifarjeva, Vera Danilova in gospodje: Kovač, Povhe, Bukšek, Bohušlav in Skrbinšek. Opereta je dobro naštudirana in opremljena. Nove kostume sta napravila ga. Waldsteinova in g. Dobry. Začetek točno ob sedmih, konec ob pol 10. zvečer.

»Orpheus v podzemlju«. Orpheus, ravnatelj konservatorija v Tebah, gleda rad za ženskami; vrh tega zalezuje Aristea, čebelarja in medčarja, ki se shaja z njegovo ženo Eurydice, ter mu nastavlja po polju pasti. Na nekem sestanku z Aristejem se ujame Eurydice v tako past in mora od strahu in bolečin umreti. Aristes, ki je pravzaprav v čebelarja izpremenjen Pluton, bog podzemlja in vladar umrlih dušam, ji pomaga umreti in jo odvede s seboj v podzemlje. Orpheus, vesel, da je rešen svoje nadloge, hoče naravnost k svoji oboževanki Chloe, kar mu zastavi pot javno mnenje, ter ga prisili, da mora v Olimp k Jupiteru prositi, na mu zopet oživi in vrne ženo. Orpheus se, hočeš, nočeš, vda. — V Olimpu je ravno velika nezadovoljnost z Jupiterom; njegova žena Juno ga dolži, da je on ugrabil Eurydice; Jupiter, to pot res nedolžen, se opravičuje in kliče za pričjo Merkura, ki je videl, kako je Pluton odvedel Eurydice v svoje kraljestvo. Tudi Pluton pride, a se nič odločno ne izjavi. Šele Orpheus izpriča, da mu je Pluton ugrabil ženo. Jupiter sklepe, da pojde sam z vsem svojim dvorom v Podzemlje, nadzirat vrtnice Eurydice. — Eurydice je tačas dolgočasil njen prvi čuvaj Janez Styx, šele Jupiter s svojo družbo jo odredi. Pluto jo je bil skril, a Jupiter jo zagleda skozi ključavnico, se izpremeni v muho in jo obletva tako dolgo, da ga Eurydice ujame. Ujet se ji razodene in ji obljubi, da jo vzame s seboj v Olimp, kar je Eurydice zelo všeč. Kar izda Cupido njegovo nakano Plutonu. Jupiter bi le še rad rešil Eurydice sebi, zato se mora ona preobleči v bachantko, ali Pluton jo spozna in zahteva od Jupitera, naj izpolni svojo besedo in vrne Orpheju ženo. Ta dobi Eurydice pod pogojem, da se spotoma ne ozre nazaj nanjo, ki pojde za njim. Ko je že videti, da bo Orpheus svojo pot srečno prehodil, vrže Jupiter streljo predenj. — Orpheus se ozre — Eurydice je Jupiterova. — Eurydice je vesela: rešena Orpheja in Pluta; Pluton se srdi, javno mnenje žaluje — kaj to Jupiteru. In tudi Orpheus je vesel, da je definitivno rešen svoje ujedlive žene.

Razne stvari.

*** Stavka na dunajski eksportni akademiji.** Z Dunaja poročajo: Včeraj dopoldne so začeli slušatelji na eksportni akademiji stavkati, ker noče vlada priznati akademije kot visoko šolo. Stavka kakih 800 slušateljev. Stavka se je pa precej nepriznana končala. Ravnateljstvo je na ukaz trgovskega ministrstva, ki mu je podrejena eksportna akademija, zaključilo zimski semester. Dijaštvo je bilo zaradi tega ukaže zelo iznenadeno in je izjavilo, da ne more kar tako podvreči se temu ukazu. Visokošolski odsek je imel posvetovalenje, da razsajni položaj. Zastopniki slušateljev so se hoteli pogajati z ravnateljem Schmiedem, vendar pa jim je bilo to nemogoče. Položaj je precej nejasen. Slušatelji akademije se morejo v poletni semester le tedaj inkskribirati, če doprinesejo dokaz, da so napravili kolokvije. Ker je pa semester zaključen, tudi ne morejo dejati kolokvije. Na ta način bi se ne mogel vpisati niti eden slušatelj. Dijaštvo je mnenja, da je ravnateljstvo prezrlo in da se bo našel modus, da se dijakom omogoči, da napravijo kolokvije ter se vpišejo za poletni semester. Slušatelji so sklenili tridnevno stavko, da pokažejo, da so odločni. Ravnateljstvo pa se ni služilo drakoničnih represalij. Nastilo je

zapreti vrata ter naročilo, da policistom, da čakajo v sosednjih hišah na eventualne demonstracije.

*** Generalna stavka hotelskih nastavljenec v Novem Jorku.** Iz Novoga Jorka poročajo, da so hotelski nastavljenec sklenili generalno stavko.

*** Žrtve zrakoplovstva.** Iz Etampsa poročajo: Zrakoplovec Nienport, ki je napravil s svojim mehanikom vzlet, se je ponesrečil ter se ubil z mehanikom vred.

*** Nemška gostoljubnost?** Iz Berlina poročajo: Berolinski nemški medicinci so na shodu protestirali, da je na nemških vseučiliščih toliko inozemcev, posebno Rusov, ter zahtevali, naj se jim posebno obisk praktičnih vaj otežkoči.

*** Samomor vsled loterijske igre.** Iz Olomouca poročajo: Predvčerajšnjim zvečer se je ustrelil v skladišču za smodnik 26letni rezervni infanterist Engelbert Sirsch 54. pešpolka. V pismu, ki je zapustil, sporoča, da je vse svoje premoženje izgubil v loteriji.

*** Velika nesreča.** Iz Novoga Jorka poročajo: V Nackenneyu v Tekساسu se je podrla velika trgovska hiša. Pri tem je bilo usmrčenih petin trideset oseb, večinoma žensk in otrok. Mnogo jih je pod razvalinami zgorelo, ker je tudi ogenj izbruhnil. Dvajset oseb še pogrešajo.

*** Velika tatvina pri pomorski nesreči.** Iz Lizbone poročajo: Na krovu ponesrečenega parnika »Verones« je bilo med reševalno akcijo ukraden dvema ameriškima milijonarjema in njihovim rodbinom ves lišp iz briljantov in diamantov, ki je imel veliko vrednost. Tatov še niso mogli zaslediti.

*** Poskušnje z novimi topovi tovarne Škoda** so se izborno obnesle. Topovi imajo 30,5 cm kaliber in streljajo na 8000 m sigurno. Cilj pri poskušnem streljanju je bila improvizirana stavba 8000 m daleč, zgrajena iz granitnega betona 18 m dolga in 9 m visoka. Oddali so 151 strelcov, med temi je zadelo cel 79 strelcov, 21 krogel pa je padlo popolnoma v osrednji krog improviziranega cilja. 600 kg težke granate so prebile poldrugi meter debele granitne cementne plošče in prevrtale 15 cm debel železni oklop.

*** Nova uniforma za orožnike.** Letos je v preskušnji nova uniforma za avstrijske orožnike. Nova uniforma se razločuje v bistvu od prejšnje v tem, da so bluza, hlače, suknja, kolesarska suknja in čelada svetlo sive. Bluza je prirojena kot vojaška infanterijska bluza, samo da ima zapognjen ovratnik. Hlače ostanejo istega kroja, samo da dobe orožniki v gorskih krajih kratke hlače z dogolenicami. Povsem nov je kolesarski plašč, ki je normiran za vse orožnike in ga bodo smeli nositi samo v službi. Oblika čelade ostane nespremenjena, samo da bodo vsi, od sedaj svitli deli temni. Vsi orožniki izvzemši okrajni stražmojstri dobe lahke kavalerijske sablje M. 77.

*** Odškodninske zahteve od papirne družbe White Star - Line.** Kakor smo že poročali, so angleška sodišča odklonila razne tožbe na odškodnino proti družbi White Star-Line kot lastnici potopljenega parnika »Titanic« z motivacijo, da ni družba zakrivila nesreče, temveč da je šlo za »Force majeure«. Ta zmaga pa tej družbi, ki se je tako lahkomišno igrala z življenjem tisočih ubogih izselencev, ne bo mnogo koristila, ker družba ni podrejena samo angleški jurisdikciji, temveč tudi ameriškim sodiščem, ki bodo nedvomno precej drugače razsodila nego angleška. Vse osebe, ki nimajo od družbe White Star-Line kaj terjati, so se takoj obrnile na ameriška sodišča, ko so izvedela, da so angleška sodišča razsodila v prilog družbi. Dozdaj je bilo vloženih za 50 milijonov kron tožb za odškodnino. Kakor hitro bo pa le en proces ugodno rešen, bodo sledile nove tožbe. Sicer so pa v nekaterih krajih že začeli spoznavati nečloveško ravnanje te družbe ter se odvracati od nje.

*** Takoj izrežite in pošljite:** Velikanska zaloga toplih tigrastih reklamnih spalnih odej bo kmalu razprodana. Naročite takoj po povzetju več takih 190 x 124 cm velikih reklamnih odej po 1 K 90 v komad. Preprogarnica in zaloga pohištva S. Schein, c. in kr. dvorni in komorni dobavitelj na Dunaju I., Bauernmarkt 10, 12 in 14.

*** Kri se čisti po naravi samo takrat, ako imamo redno in zadostno telesno odvajanje!** Navadna odvajalna sredstva imajo navadno lastnost, da pri daljši rabi tudi če zvišamo mero, izgube učinkovitost. Nasprotno je pa s premočnim znanstvenimi poizkusi in dolgoletno izkušnjo dognano, da naravna Franc Jožefova grenčica zaradi redke svoje kakovosti in sestave — liter večde obsega topoli in odvajalnih soli 497 gramov, dalje 1,2 grama soda bicarbonica — tudi ob neprestani rabi ne škodi in vedno enakomerno učinkuje. Le vprašajte zdravnika! Prist-

na Franc Jožefova grenčica se za jemlje iz Franc Jožefovih zdravilnih vrelcev v Budi (Budapešti), čista, brez vsakih dodatkov v neporabljene steklenice in se dobiva po lekarnah, drogerijah in trgovinah z rudninskimi vodami.

Telefonska in brzajavna poročila.

Napredna zmaga v kranjskem okrajnem šolskem svetu.

Kranj, 25. januarja. Pri volitvah zastopnikov v okrajni šolski svet je zmagala napredna lista. Fran Luzner in Vilbald Rus sta dobila po 54 glasov. Slomškariji so oddali prazne listke.

Češko - nemško jezikovno vprašanje.

Dunaj, 25. januarja. Posvetovalne ministrov glede stališča vlade, ki naj ga zavzame napram ureditvi jezikovnega vprašanja pri deželno-knežnih uradih na Češkem se je včeraj nadaljevalo v navzočnosti namestnika kneza Thuna.

Praga, 25. januarja. Poslanec Klofač je govoril na nekem shodu glede obnove spravniš pogajanj in je izjavil, da se jih češki radikali toliko časa ne bodo udeležili, dokler bo v pravomočnosti Hochenburgerjev odlok.

Rusinsko vseučiliško vprašanje.

Lvov, 25. januarja. Predsednik ukrajinske zveze dr. Lewickij je poročal včeraj v izredni seji ukrajinskega narodnega sveta o poteku pogajanj glede rusinskega vseučilišča. Narodni svet je odobril nastop ukrajinskih poslancev pri skupni konferenci z naučnim ministrom in se je izrekel proti obnovitvi pogajanj na podlagi poljskih zahtev.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 25. januarja. Predsednik je sporočil, da poteče z današnjim dnevom izključitev večine izključenih poslancev. Med dnevnim redom so sklepali o včeraj vsprejetih zakonskih načrtih v tretjem branju in so bili sprejeti. Prihodnja seja bo sklicana bržkone šele ko bodo posamezni odseki rešili svoje predloge.

Odpuš reserivistov.

Budimpešta, 25. januarja. Pester Lloyd prinaša danes naredbo vojnega ministrstva glede odpuščenja vpoklicanih reservistov.

Generalna stavka.

Budimpešta, 25. januarja. Višji mestni poglavar dr. Voda je vzel na znanje naznanilo vodstva socijalno-demokratske stranke glede deželne kongresa, ki se vrši v nedeljo. Budimpeštanski vseučiliščniki so osnovali komite, ki bo poskušal za časa generalne stavke delavcev zadržati vse vseučiliščnike, da se ne udeležijo predavanj v znak simpatij z delavstvom. Vodje tega gibanja so absolvirani juristi.

Splošna stavka na Ogrskem.

Budimpešta, 25. januarja. V tukajšnjih vladnih krogih so mnenja, da se prične splošni delavski štrajk dne 6. februarja.

Za zrakoplovstvo.

Dunaj, 25. januarja. »Wiener Zeitung« priobčuje danes naredbo notranjega ministrstva glede prepovedanih teritorijev za zrakoplove. Prepovedano je pluti nad Galicijo in Bukovino, nad delom Šlezije, nad južno Tirolsko in nad nekaterimi natančneje označenimi blizu Italije se nahajajočimi kraj Koroske in Goroske, nad Trstom, nad vso Jadransko obalo, nad Dalmacijo, Istro in nad Jadranskimi otoki. Naredba velja od danes naprej.

Nemške vojaške predloge.

Berlin, 25. januarja. Wolffov biro poroča, da bo vojni minister te dni predložil državnemu zboru večje potrebe za nemško armado. Predelala za to predlogo so že izgotovljena. Koliko bo vojna uprava zahtevala še ni znano. Vesti, da se nemški kancelar oziroma njegovi pristaši pogajajo s centrom glede premenitve zakona glede jezuitov, do sedaj še niso potrjene.

Norveško ministrstvo.

Kristianija, 25. januarja. Danes je ministrstvo odstopilo. Kako se bo rešila ta kriza, do sedaj še ni znano.

MED VOJNO IN MIROM.

Dogodki v Carigradu.

Carigrad, 25. januarja. Včeraj opoldne se je sestel novi turški ministrski svet. Tudi bivši zunanji minister Noradunghian je prišel tja, da daj pojasnila o mednarodnem položaju. Vlada se pozvuje o primernem odgovoru na noto veselil.

Carigrad, 25. januarja. Selamlik se je končal brez vsakega dogodka.

Carigrad, 25. januarja. Bivši veliki vezir Kiamil paša se je vrnil v svojo palačo.

Carigrad, 25. januarja. Pogreb Nazim paše se je vršil včeraj z večni

vojaškimi častmi. Tudi Mahmud Šefket paša se je udeležil pogreba.

Carigrad, 25. januarja. Enver beg deluje z vsemi močmi. Izjavil je, da je edino upanje Turčije obnove sovražnosti. Povsod je čutili krepko Enver begovo roko. Osmanske čete zopet marljivo delajo na okopih pri Cataldži. Nov duh je prišel v turško armado. Povsod upajo, da bodo Turki dosegli po Enver begom uspehe.

Dunaj, 25. januarja. Vsled stroge brzajavne cenzure, prihajajo podrobnosti o včerajšnjih dogodkih v Carigradu šele sedaj in še te vesti so nepopolne. Podrobnosti kažejo, da je bil včerajšnja revolucija mnogo bolj krvava, kakor se je prvotno mislilo. Zlasti pred vhomod v posvetovalnico so se vršili krvavi boji.

Ko je prišel Enver beg z mladoturškimi častniki pred posvetovalnico, je poslal ministrom najprej svojo vizitnico. Nazim paša je nato prišel s svojimi adjutanti pred vrata ter prepovedal Enver begu vstop. Zaceio se je nato najprej prekanje ter je Nazim paša ozmerjal Enver bega. Ko je zaklical Nazim paša zarotnikom: »Nesramni psi!« je bil to signal za splošno streljanje.

Poleg Nazim paše je bilo ubitih še osem oseb, in sicer dva adjutanta, en sluga justičnega ministrstva, še en sluga in en tajnik visoke porte, en stotnik in en dragoman, identiteta osmega še ni dognana. Danes jutraj so odpeljali s porte 9 krst z umorjenimi. Morilec Nazim paša je baže neki mladoturški poslanec.

Ko je Enver beg z golo sabljo udril v dvorano, so popadali ministri od strahu na kolena in prosili milosti. Enver beg je hotel zaklati Kiamil pašo, ta ga je pa s povzdignjenimi rokami prosil, da naj mu priznane. Minister notranjih zadev in finančni minister sta še sedaj zaprti na porti.

Nazim paša je bil zadet od dveh krogel. Ena krogla mu je šla skozi levo oko, druga skozi desno senec.

Carigrad, 25. januarja. O prizorih v sultanovi palači poročajo še sledeče:

Enver beg je zahteval, da ga pušče pred sultana. Sultan pa se je bil iz strahu skril, ker se je bal, da ga hoče Enver beg umoriti. Šele po posredovanju raznih državnikov in po dolgem barantanju, je bil sultan, ki ga ni bilo na izpregled, pripravljen, sprejeti demisijo kabineta in imenovati novi kabinet. Končna pogajanja so se vršila direktno in sultan se je na celi črti vdal zahtevam Enver bega.

Carigrad, 25. januarja. Pri krvavih dogodkih v vladni palači so bili navzoči tudi prvi dragoman nemškega veleposlaništva v Carigradu dr. Weber, ravnatelj anatolijskih železnic in neki nemški trgovinski zastopnik. Vse tri je dala nova turška vlada čez noč internirati v palači.

Carigrad, 25. januarja. Nemiri naraščajo, evropsko četrt so zastražili vojaki. Iz Male Azije prihajajo poročila, da se pripravljata tam protirevolucija. V Carigradu se širijo vesti, da hoče novi kabinet odstaviti sultana in proglasiti

turško republiko.

Turško časopisje.

Carigrad, 25. januarja. Mladoturško časopisje se izraža proti vsaki popustljivosti ter zahteva energična dejanja. »Terdzuman« pravi, da se stališče Turčije napram veselilam ne bo nič izpremenilo, če Turčija zavrne noto veselil. O prihodnosti Turčije bo sedaj odločala nova vlada in armada.

Carigrad, 25. januarja. »Sabah« se bavi z včerajšnjimi dogodki ter upa, da bodo evropski kabineti upštevali dejstvo, da otomanski narod brani svojo pravico do življenja. Veselile bodo zasledovale tudi nadalje politiko nevtiralitete. Ves svet bo moral respektirati včerajšnje pojave patrijotizma.

Carigrad, 25. januarja. Glavni urednik lista »Sabah« je bil aretiran. Aretiran je bil tudi urednik lista »Alandar« in odgovorni urednik »Ik-dama«. Časnikar Nuredin je pobegnil. Mnogo časnikarjev se skriva. — Veliki vezir je izdal ostro povelje, da listi ne smejo pisati proti vladi in da morajo ščuvati na vojno.

Mednarodni položaj.

Berlin, 25. januarja. V navidežno z oficijozne strani inspiriranem članku piše »Lokalanzeiger« o novi situaciji: Novi veliki vezir se najbrže ne bo takoj začel direktno pogajati z balkanskimi državami, marveč bo najprej odgovoril na kolektivno noto veselil. Nova vlada bo najbrže sporočila veselilam, da principijalno ni proti miru, vendar pa hoče mir pod bistveno drugačnimi pogoji, kakor prejšnja vlada. Najbrže bo nova vlada tudi izjavila, da Turčija Odrina ne bo predala, dokler ga more posadka še uspešno braniti.

Razpokošenje v Sofiji.

Sofija, 25. januarja. Zaradi prevrata v Carigradu se tu še ni vršil ministrski svet. Neki politik, ki mu je popolnoma znano mišljenje bolgar-

ske vlade, pa se je izrazil: Želim, da Turčija odkloni nasvete velesil, potem dobimo proste roke ter lahko bombardiramo Odrin. Ljubše nam je, če pade trdnjava premagana od nas, kakor da jo dobimo brez boja. Na ta način bodo naše zahteve glede pokrajin do Rodosta in velike vojne odškodnine dobile novo upravičenost. Naše čete stoje itak brez dela na bojišču in ne vidim vzroka, zakaj bi ne vrgli par sto graat v Odrin.

Sofija, 25. januarja. Poslaniki raznih držav so bili večeraj pri ministrskem predsedniku Gešovu, da izvedo, kakšen vtisk so napravili carigradski dogodki na bolgarske oficijozne kroge. Gešov je izjavil, da bo bolgarska vlada ohranila skozi in skoz trezno stališče, oziroma ga ne bo izpremenila.

Sofija, 25. januarja. Vladni »Mir« izjavlja, da kaže dejstvo, da se je tako majhnemu številu zarotnikov posrečilo vreči vlado, da je v Turčiji zmanjkalo vsake avtoritete in da je zavladala tam popolna anarhija.

Dunaj, 25. januarja. »Politische Korrespondenz« poroča iz bolgarskega uradnega vira, da bolgarska vlada kar kopni po tem, da bi se znova pričele vojne operacije. Obnovitvi sovražnosti pa se sedaj še upira vlada, ker smatra za potrebno, da se z operacijami za nekaj časa še počaka. Ako pa se vojna še obnovi, bo naravno Balkanska zveza stavila Turčiji veliko ostrije pogoje. Predvsem ne bo dovolila, da bi posadka v Odrinu smela oditi z vojaškimi častmi.

Dr. Danev pri Greyu.

London, 25. januarja. Predsednik bolgarskega sobranja dr. Danev se je sestal večeraj ponodnje z državnim tajnikom sirom Edvardom Greyem. Nato so imeli balkanski delegati sestanek, da se odločijo glede svojega nadaljnjega postopanja.

Konferenca veleposlanikov.

London, 25. januarja. Konferenca veleposlanikov se sestane danes v sefi. Upali so, da bo mogoče obravnavati o albanskem vrašljanju, ker pa je prišla vmes revolucija v Carigradu, se bo bavila konferenca veleposlanikov mnogo bolj z vrašljanjem Carigrada, kakor z albanskim vrašljanjem.

London, 25. januarja. Danes popoldne se sestane konferenca veleposlanikov, ki se bo pečala z mirovnim vrašljanjem. Tudi balkanski delegati bodo danes konferenco, vendar ne bodo sklenali nič definitivnega, marveč bodo počakali na odgovor Turčije na demarcho velesil.

Tudi nova turška vlada je baje za mir.

Carigrad, 25. januarja. Nasproti zastopnikom inozemskih časopisov se je Muktar paša izrazil, da je tudi nova vlada pripravljena, skleniti mir, toda samo pod častnimi pogoji.

Turški vrhovni poveljnik.

Carigrad, 25. januarja. Za ministra zunanjih del je imenovan Hakki paša, bivši veliki vezir. Načelnik generalnega štaba Izet paša je imenovan za generalisima ali vrhovnega poveljnika vse turške armade. Minister za pošto in brzojav Oskan bej je po narodnosti Armenec, po veri kristjan.

Za mladoturki stoji trozveza.

Pariz, 25. januarja. Listi poročajo iz najzanesljivejšega vira, da so se za mladoturško revolucijo gotovo velesile, s čimur seveda mislijo trozevo.

Rusija bo intervenirala!

Pariz, 25. januarja. »Matin« govori iz Londona, da so balkanski delegati prepričani, da bo Rusija s svojim vojnimi brodovjem prodrla Bospor ter bo v Trakiji izkrcala vojaštvo.

Napetost med Bolgarsko in Rumunsko.

Bukarešta, 25. januarja. Tu se boje, da bo prevrat v Carigradu motil bolgarske - rumunske pogajanja. Že itak se ta pogajanja zavlačujejo. Popolnoma neresnične so vesti iz Londona in Sofije, da so vse težkoče odstranjene in da je dosežen popoln sporazum. Odkar sta Bolgarska in Rusija prvopredložile

1. odstop holm pred Silistrijo, 2. odstop obmejne črte do 5 km pod Mangalijo,

3. opustitev trdnjave Silistrije in 4. varstvo Kucovalahov,

katere predloge je označila Rumunska za nezadostne, ni Bolgarska prišla z nobenimi novimi predlogi. Tudi ni res, da bi bila Bolgarska ponudila odstop pokrajin do pod Kavarno. Na taki podlagi bi se pogajanja hitreje vršila, toda take podlage ravno ni. V soboto se vrši kronske svet pod predsedstvom kralja. Želeti bi bilo, da bi se mogel kronske svet pečati s politično ponudbo Bolgarske, in to tembolj, ker morajo v Sofiji sedaj računati z nadaljevanjem vojne in ima stališče Rumunske odločen pomen.

London, 25. januarja. »Daily Telegraph« poroča iz Bukarešte, da je spor med Bolgarsko in Rumunsko že poravnal in da so va sporna vpra-

šanja glede rektifikacije romunske meje rešena v obojestransko zadovoljnost.

Vojne ladje pred Carigradom.

Dunaj, 25. januarja. V diplomatskih krogih se govori, da bodo velesile vsled zadnjih dogodkov poslane svoje vojne ladje zopet pred Carigrad, da ščitijo Evropce.

Rim, 25. januarja. Oklopnici »San Marco« in »Pisa« sta dobili povelje, da odploveta nemudoma v turške vode.

London, 25. januarja. Z Malte poročajo, da je angleška vojna križarka »Jarmouth« odplula proti Solunu.

Džavid beg o situaciji.

Dunaj, 25. januarja. Na Dunaju se mudeči bivši turški finančni minister Džavid beg je izjavil v nekem intervjuu: Preobrat v Carigradu me ni presenetil. Nikar ne mislite, da bo kabinet Mahmud Šefket paše vojno za vsako ceno, za vsako ceno pa mora skušati ohraniti Odrin. Pod pogoji, ki jih je hotel kolektivni korak velesil naložiti Turčiji, se mir ne da skleniti. Šefket paša in Enver beg sta resna vojaka in sta prepričana, da se je mogoče proti Bolgarom vsaj uspešno braniti. Izključeno je, da bi prišli Bolgari v Carigrad.

Srbija in carigradski prevrat.

Belgrad, 25. januarja. Ko se je izvedelo za dogodke v Carigradu, je obiskal ministrski predsednik Pasić ruskega poslanika Hartviga, ki se je ravno vrnil iz Skoplja, in pozneje francoskega poslanika Decouxa, s katerim je konferiral eno celo uro. Pasić je hotel izvedeti za naziranje obeh poslanikov.

Bolgari v Solunu.

Solun, 25. januarja. Predvčerajšnjem je korakal en bataljon bolgarskih vojakov z godbo proti malemu kapu Karaburunu. Tam so bataljon sprejeli tam se nahajajoči grški častniki. Bolgarski in grški častniki so skupaj zajtrkovali, pri čemer so se izrekle napitnice na dolgo trajanje Balkanske zveze.

Grški prestolonaslednik.

Atene, 25. januarja. Grški prestolonaslednik Konstantin je dospel večeraj v Prevezo, kjer so ga sprejeli turški župan in zastopniki židovske občine. Metropolit je imenoval prestolonaslednika drugega Konstantina Palaeologa. Župan je naznanil, da se bo turško prebivalstvo podvrčilo ter je izrekel svojo zahvalo za dobrohotno upravo. Med zvonjenjem zvonov je šel prestolonaslednik nato v cerkev, kjer mu je izročil metropolit po svečani božji službi lovorjev venec. Popoldne je nadaljeval prestolonaslednik svoje potovanje v Filipiati.

Rusija o situaciji.

Petrograd, 25. januarja. V ruskih krogih so mnjenja, da izpremembe v turškem kabinetu ne bodo vplivale na splošni položaj. Da bi Rusija odposlala še dve nadaljni vojni ladji v Bosporus, se demantira, ker zastopujejo pred Carigradom se nahajajoče ruske vojne ladje, da varujejo prestiž Rusije.

Odrin.

Pariz, 25. januarja. Francoski listi zatrjujejo, da so izvedeli, da obstoja glede Odrina nov načrt. Odrin naj se proglasi za svobodno mesto in 30 km širok pas naj veže Odrin s Črnim morjem.

Skader.

Cetinje, 25. januarja. Predvčerajšnjem ob 4. popoldne je začel močan turški oddelek s Taraboša streljati na levo krilo Črnogorcev. Takoj so stopile v akcijo črnogorske mitrailuse. Turki so se morali umakniti, pri čemer jim je turška artilerija s Taraboša krila umikanje.

Cetinje, 25. januarja. Ubežniki iz Skadra pripovedujejo, da vlada tam velika sila. Riza beg in Essad paša sta se sprla, nakar je hotel Riza beg odstopiti. Zagrozili pa so mu s smrtjo, vsled česar je ostal v službi. Riza beg baje ni več v mestu, marveč v okolici, kjer tolaži ljudstvo s tem, da bo prišla kmalu iz Carigrada pomoč.

Vplivno evropsko časopisje o situaciji.

London, 25. jan. »Times« konstatira, da vsi odgovorni časopisi v Londonu, Parizu, Petrogradu, Berlinu in Rimu solidarno obsojajo šovinistično stremiljenje sedanje turške vlade. Turška vlada bi dobro storila z ozirom na zahtevo velesil, da se evropski mir ne sme žrtvovati ambicijam vlade turškega komiteja, da preneha s svojim šovinizmom. Balkanske države naj potrpje v interesu cele Evrope, ki je edina v tem, da se mora tudi nova turška vlada vdati pritisku cele Evrope in, ali sprejeti propozicije velesil ali pa resignirati.

Italijanski rdeči križ za Drač.

Rim, 25. januarja. Italijanski Rdeči križ je ponudil svojo pomoč Srbom v Draču. Parnik Charidi je z materijalom na poti v Drač.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za Ciril - Metodovo družbo: Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ajdovščini, 10 K, daroval gosp. notar Artur Lokar in ga. Barbi Podvasnikova z Dunaja 2 K 36 vin., nabrala med prijateljami. — Skupaj 12 K 36 vin.

Za »Radogaja«: G. Ivan Hribar, ravnatelj banke »Slavije« in predsednik »Ljubljanske kreditne banke« v Ljubljani, 20 K, mesto venca na grob pokojnega gosp. ces. svetnika Ivana Murnika.

Živeli nabiralci in darovalci!

Na svatbi gosp. Ivana Briclja v Štepanji vasi se je nabralo za »Sokola« v Štepanji vasi 31 K; k tej vsoti je pridal še ženin 20 K, skupaj 51 K. — »Sokol« v Štepanji vasi izreka darovalcem najsrčnejšo zahvalo.

Današnji list obsega 16 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 24. januarja: Rajko Tschern, tovarniški delavec, 47 let, Radeckega cesta 9.

Dne 25. januarja: Gašpar Kavčnik, užitijski paznik, 81 let, Opekarska cesta 52. — Fran Hladnik, zasebnik, 59 let, Radeckega cesta 9. — Stanko Hilbert, sin c. kr. stavbnega svetnika, 7 let, Strossmayerjeva ulica 5.

V deželni bolnici:

Dne 20. januarja: Terezija Lovrač, strežnica, 41 let. — Alojzij Zibert, strojarski pomočnik, 46 let.

Dne 21. januarja: Ivan Černe, pleskarski pomočnik, 52 let.

Dne 22. januarja: Janez Levec, tovarniški delavec, 39 let. — Ignacij Urbas, rejnec, 4 dni. — Albin Pančur, rejnec, 5 tednov. — Janez Simčič, mestni delavec, 73 let. — Jožica Mulej, delavkina hči, 3 leta.

Ceno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega »Mollovega Seiditz-praska«, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljenja. Originalna škatlica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta presek vsak dan lekarnar A. Moll, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Mollov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom.

Kdor ve razločiti dober liker od slabega, se ne da preslepiti s ponaredbami, ampak zahteva pristni

Po slabem pitju si bolan, Od tega boš Vesel, močan!

„FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela.

Poslovno varovano.

Ziviljensko vprašanje za vsakega

Je zdrav žolodac. Dolžnost človeka je, da si ohrani zdrav žolodac, ali pa, če se pojavijo nerednosti, jih odstrani. Po mnogih zdravilnih pismih, pa so se iskalo na poročila slasti in ohranitev slabe prebave, telesnega sapritja, vsehavanja, slabe okusa, slabosti, pomanjkanja spanja itd. več ot tri desetletja »MAGGI-JEVE ŽOLODNE KAPLJICE«, preje »Maggijske kapljice«, kot zanesljivo domače sredstvo pri motenju prebave pri otrocih in odraslih najuspešnejše.

P ziti se je treba pred enako se glasečimi ponaredbami in falsifikacijami in naj se pazi na varstveno znamko Matere božje z otrokom na desni roki in na podpis.

Dobiva se v vseh lekarnah v steklenicah po 90 vin in K 1.60. Razpošilja se na detelo po lekarnu G. Bratstva, Dunaj 1, Fleischmarkt 2.452 (o steklenici K 8.40, s dvojnoste steklenice K 4.90 brez kakih stroškov).

S prav dobrim »spehom« se

MATTONIJEV

GIESSHÜBLER

alkalična kislina

rabi pri obolenosti sopil katarjih v požiralniku bronhij, vnetju pljuč in prsne mreže.

Zaloga: Mihael Kastner, Peter Lassnik in A. Šarabon v Ljubljani.

Samo nekoliko kapljic

Zvezda MAGGI-JEVE zabele s križcem edino prava 336 z zvezdo s križcem

napravi siabe juhe, omake, sočivja i. t. d. silno okusne.

Najboljše, najudobnejše in najceneje pomožno kuhinjsko sredstvo.

V originalnih stekle-po 12 vin. in več je povsod na prodaji!

Čuvajte se ponaredb!

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 25. januarja 1913

Matteobani napliti.	Dinar	Blagov
4% maleva renta	84.95	85.15
4% srebrena renta	88.30	88.50
4% avstr. krona renta	85.15	85.35
4% ogr.	84.40	84.60
4% kranjsko deželno posojilo	—	94.50
4% k. o. češke dež. banke	89—	90—

Srečka.	453—	465—
Srečka iz 1. 1960 1/2	630—	650—
„ 1864	286—	298—
„ tiske	277—	289—
„ zemeljske 1. izdaje	247—	259—
„ II.	235—	247—
„ ogrske hinočene	477—	489—
„ dun. komunalne	480—	492—
„ avstr. kreditne	65—	71—
„ ljubljanske	52.50	58.50
„ avstr. rdeč. križa	31.50	37.50
„ ogr.	27.95	31.95
„ banška	222.25	225.25
„ turške	—	—

Matteob.	134—	436—
Ljubljanske kreditne banke	615—	816—
Avstr. kreditnega zavoda	507—	508—
Dunajske banke družbe	103—	104—
Južne železnice	698.75	6.7.75
Državne železnice	1020.50	1021.50
Alpine-Montan	364—	365.50
Češke sladkorne družbe	266.50	267.50
Zivnostenske banke	—	—

Valute.	11.39	11.42
Celina	117.90	118.20
Marke	95.95	96.10
Franki	94.20	94.45
Lire	254—	254.75
Rubli	—	—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 25. januarja 1913.		
Termi.		
Pšenica za april 1913	za 50 kg	11.82
Pšenica za oktober 1913.	za 50 kg	12.23
Rz za april 1913	za 50 kg	10.19
Rz za oktober 1913	za 50 kg	9.77
Oves za april 1913	za 50 kg	10.78
Oves za oktober 1913	za 50 kg	8.93
Koruza za maj 1913	za 50 kg	7.71
Koruza za julij 1913	za 50 kg	7.79

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 Srednji srčni tlak 736 mm

Januar.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura C	Vetrovi	Nebo
24	2. pop. 9. zv.	734.4 736.0	2.3 0.2	sr. svzh. sr. szah.	jasno po oblak.
25	7. zj.	735.4	27	sr. svzh.	oblačno.

Srednja večerajšnja temperatura —0.8°, norm. —2.1° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

†

Prijateljem in znancem naznanjamo, da je davi umrl naš sin 359

Stanko

po mučni bolezni v 8. letu svoje dobe. Pogreb bo v ponedeljek, dne 27. t. m. ob polu 3. uri popoldne iz hiše žalosti Strossmayerjeva ulica 5. Sv. zadušnica se bo brala v torek ob 8 uri zjutraj v župni cerkvi pri Sv. Petru.

V Ljubljani, 25. januarja 1913.

Rodbina Hilbertova.

I. kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

Zahvala.

Ob smrti našega ljubljenege očeta in soproga

Ivana Zupana

nadučitelja

nam je došlo toliko izrazov sožalja in tolažbe, da se ne moremo zahvaliti vsakemu posebej. Zahvaljujemo se tem polom vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so v težkih urah žalosti osebno ali pismeno z nami čutili. Zlasti pa se zahvaljujemo g. župniku za zadnjo tolažbo in sprevstvo. Posebno zahvalo smo pa dolžni gosp. nadzorniku Gabrščku in g. učiteljem, ki so se v tako lepem številu udeležili pogreba in pod vodstvom nadučit. Tomana poskrbeli za petje, g. nadučit. Letnarju za ganljiv nagrobni govor in sl. gasilnemu društvu. Končno se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem za krasne darovane vence in šopke.

Dolsko, dne 24. januarja 1913.

Rodbina Zupanova.

Zahvala.

Ob priliki moje bolezni pri porodu odzval se je gosp. dr. Jomo Zarnik, okrožni zdravnik v Zagorju ob Savi na takojšnjo obvestilo ter vse potrebno ukrenil, da me je obvaroval gotove smrti, za kar se mu javno najiskrenejše zahvaljujem za hitro in požrtvovalno pomoč. Ob enem se tudi zahvaljujem babici ge. Ani Malovrhovi za njeno postrežbo in sopomoč. Bog Vam povrni gospod doktor sicerokrat!

Z odličnim spoštovanjem

Urška Hlopčič.

Zahvala.

Za vse izraženo srčno sožitje — bodisi pismeno ali ustno — in prijazno tolažbo ob priliki nenadomestne izgube našega nad vse ljubljenege očeta in starega očeta, blagorodnega gospoda

Janeza Majcen

hišnega in zemljiškega posestnika

kakor tudi za toliko časteče mnogobrojno sprevstvo dragega pokojnika k večnemu počitku izrekamo tem potem vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sočutnim udeležencem iz Ljubljane in dežele sploh, našo globoko iskreno zahvalo.

Osobito pa se iskreno in pristrčno zahvaljujemo prečast. gospodu župniku Berletu za tolažilne večkratne obiske in podelitev pomoči v zadnji uri, čast. vodstvu zavoda Marijanišče za sprevstvo ter za darovane vence. — Bodi visolasemu, navzlic visoki starosti prerano umrlemu pokojniku trajen blag spomin.

V Ljubljani, 25. januarja 1913. 365

Zahujoči rodbini Majcen in Levo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica K 8.000.000.

Stritarjeva ulica šteč. 2.

Rezervni fond 800.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in agencija v Gradežu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun
 ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 0/0

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje
 vseh vrst po dnevnem kurzu.

152

NEIGE DE FLEURS

(Cvetlični sneg)

nova znanstveno izdelana
krema za roke in obraz

Igiensko najboljšo toaletno sredstvo sedanjosti. Dobiva se povsod! Lonček 80 h., škatlja K 1'60.
 Zaloga: „Adria“, B. Cvančara v Ljubljani. Zaloga

CERESIT

dela mokre kleti, vlažna
stanovanja
zajamčeno suhaI. REFERENCE. AVSTR. PATENT
ZASTON. ŠT. 36 PROSPEKT

Avstr. ceresitna družba z z. Dunaj XIX. Eisenbahnstrasse № 61. Tel. 22288.

Visoko, moderno podoba, lepoto linij, udobnost dajo samo

Warnerja Rust Proof

stezniki

(Originalno amerikan. izdelek).

Se pere kakor vsako drugo perilo, ne da bi se odstranile vloge. Za vsak kos se jamči.

Edina zaloga v Ljubljani:

Josipina Podkrajšek,
 Ljubljana, Cevljarska ul. 2.

Priporoča tudi veliko zalogo higien. perila
 Jägrovega in Tetra ter vse druge modne
 predmete najboljše kakovosti.

Poštna naročila se izvršujejo točno.

Aparat za valjenje

K 45—, izleže boljše od vsake kure. Za-
stoj na poizkušnjo.G. Mücke, Pottendorf št. 41 pri Dunaju.
Na stotine referenc in izpričeval iz vse
monarhije gratis in franko. 256

Novi „BERSON“ gumijev podpetnik

napravljen iz spe-
cialne gumije-
ve zmesi in jeta kakovost doka-
zano stanovit-
nejša od usnja.

Novi gumijev podpetnik „BERSON“
 ima natančno barvo in obliko usnjatega
 podpetnika, je izredno elegantne oblike,
 po kakovosti pa silno stanovit in pe-
resno lahek.

Novi gumijev podpetnik „BERSON“
 zabranjuje poškodovanje pete, vam čevlje
 stalno ohranja v elegantni fazoni in varuje,
 ker je jako elastičen, vaše živce in hrbe-
 nični mozeg.

Premnogi konkurenčni izdelki popolnoma
 brez vrednosti hočejo s ponarejanjem
 vzorca in z enako glasečimi se
 imeni p. t. občinstvo zavajati.

Pristni novi gumijev „BERSON“
 podpetnik je vložjen v eleganten zlat karton
 in je na njem razločno čitati besedo „Berson“.
 Vsak pristni novi gumijev podpetnik Berson
 ima poleg tega zraven stoječo tvorniško
 znamko

Zahtevajte izrecno „BERSON“
 gumijev podpetnik, dajte se jih pridrži
 od svojega čevljara ali trgovca s
 čevlji in v lastno korist zavračajte vsak
 drugi izdelek.

Bersonwerke Dunaj VI/1.

Poročne prstane
 izdelujem najfinejše in po najnižji ceni
 v lastni delavnici.

Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zapri-
 seženi sodni cenilec. 234
 Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

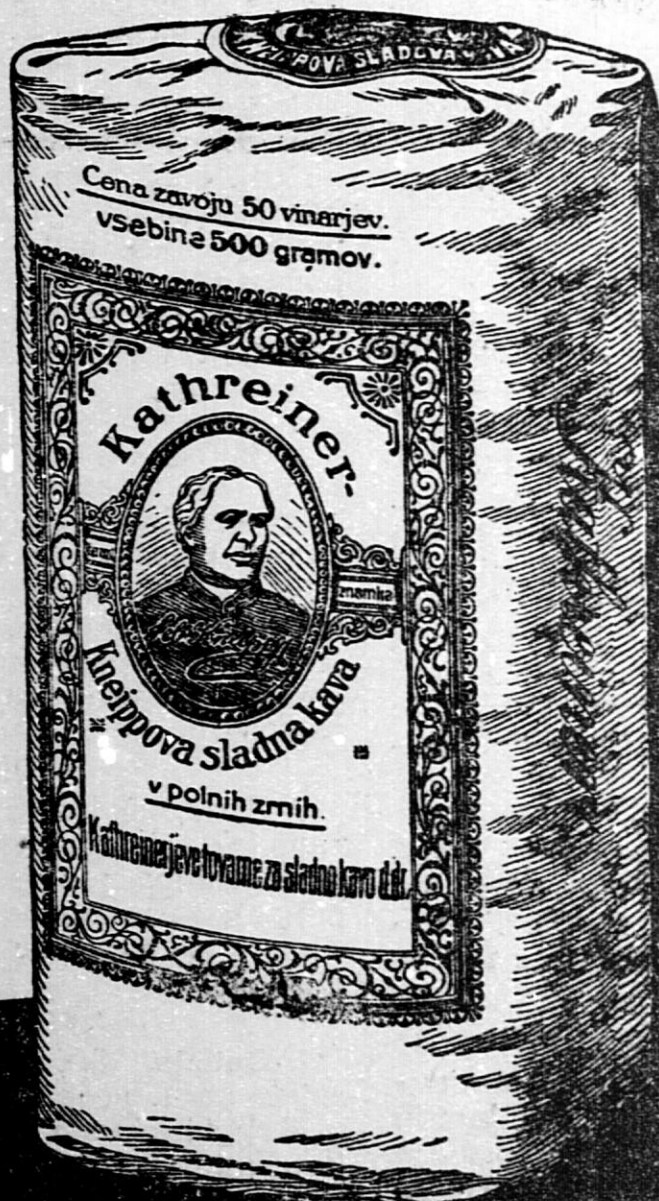
JAS. HENNESSY & CO. COGNAC

LE V IZVIRNI POLNITVI.

MOËT & CHANDON

JE ŠAMPANJEC
 NAJVIŠJEGA
 DVORA IN
 ARISTOKRACIJE

USTANOVljENO
 1743

To je že 21 let prezkusen
 kavin dodatek in nadomestek

Najceneje nove gibljive brzoparilnike

3003

vse vrste slamoreznic

in vse druge

poljedelske stroje

ter

železnino

ponujata

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

Ljubljana

Dunajska cesta 16

Ljubljana

Ne zamudite zahtevati cenik!

Ne zamudite zahtevati cenik!

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.